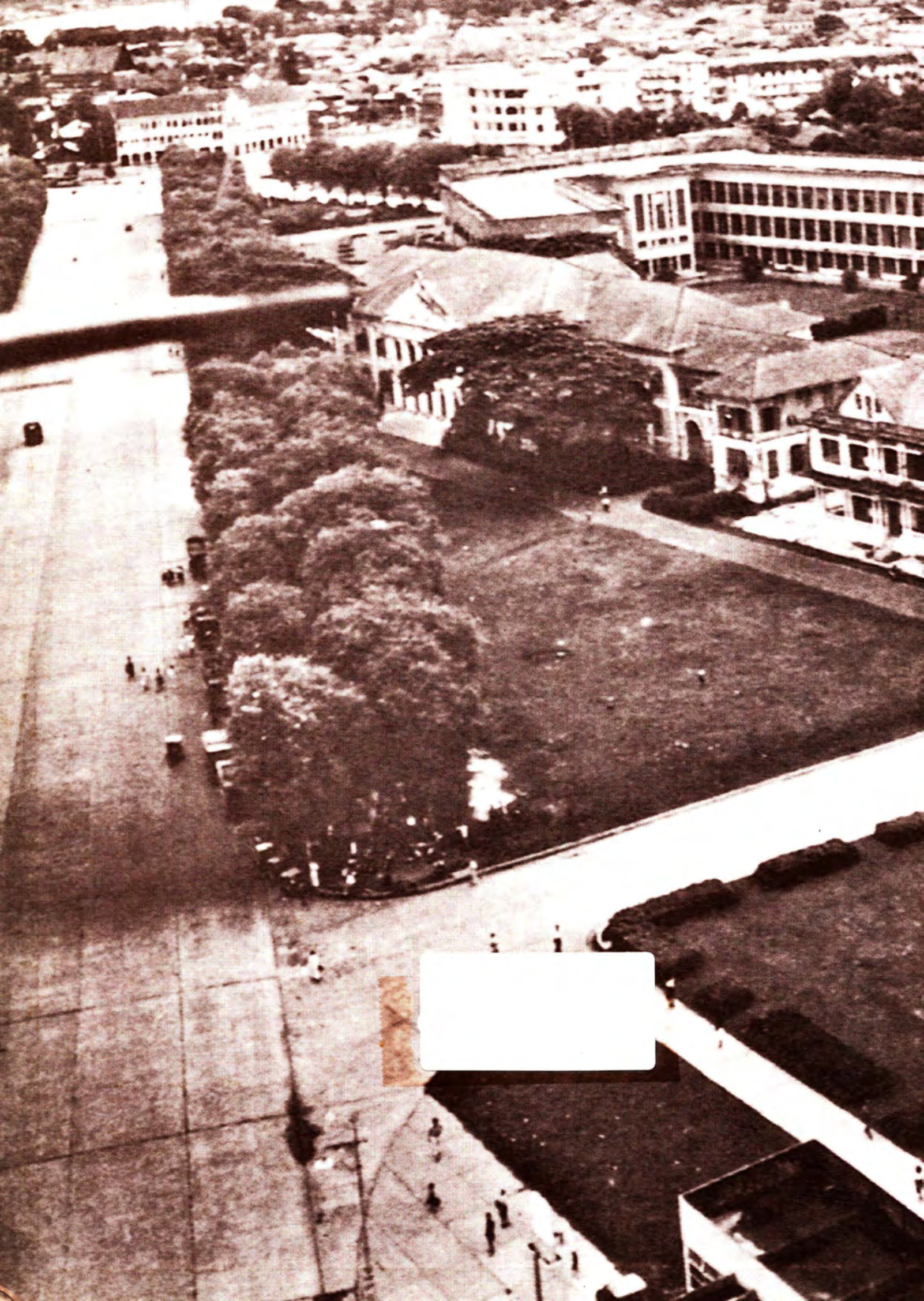

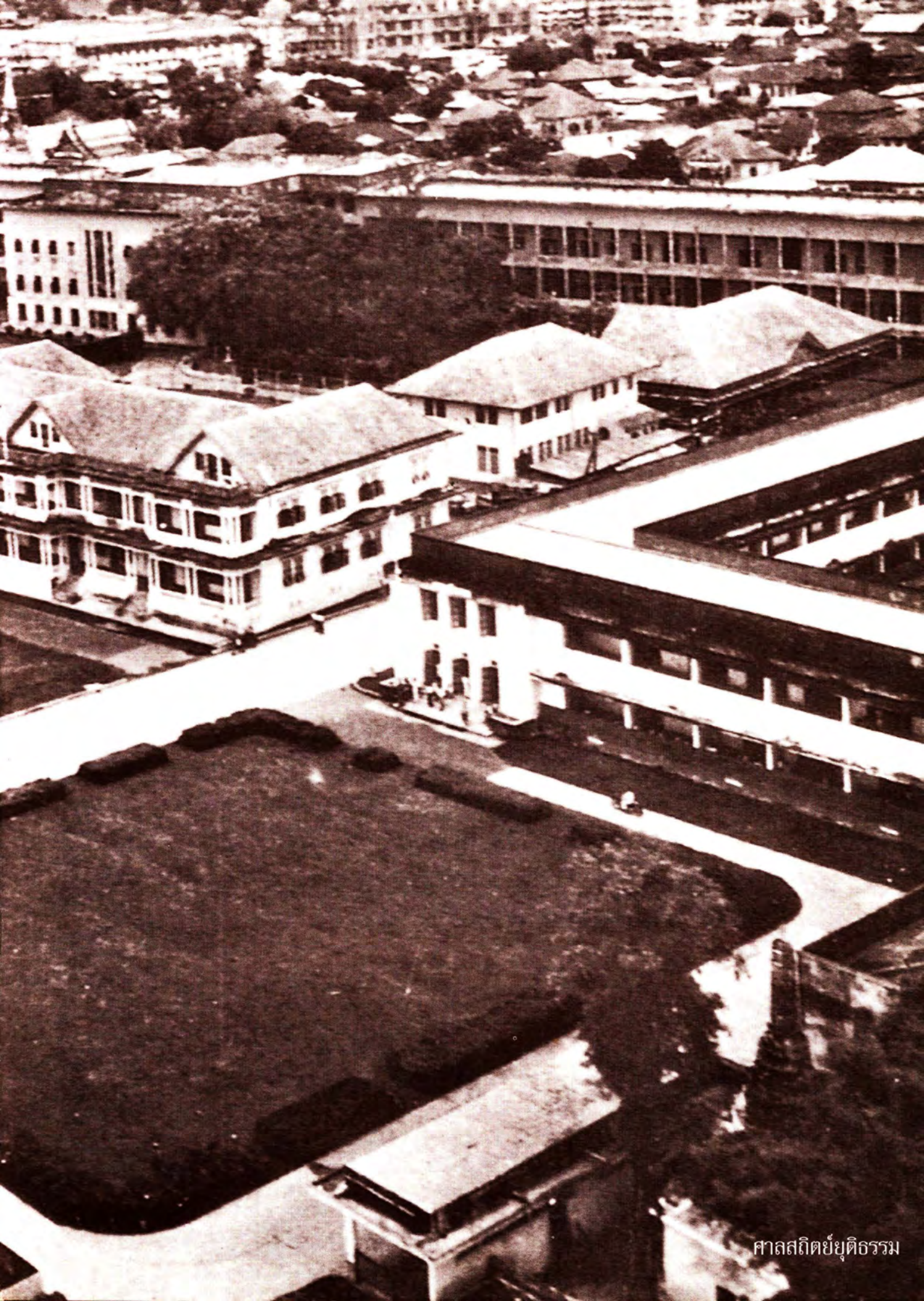
ศาลฎีกาทยยภิธรรม

วันศาลยุติธรรม

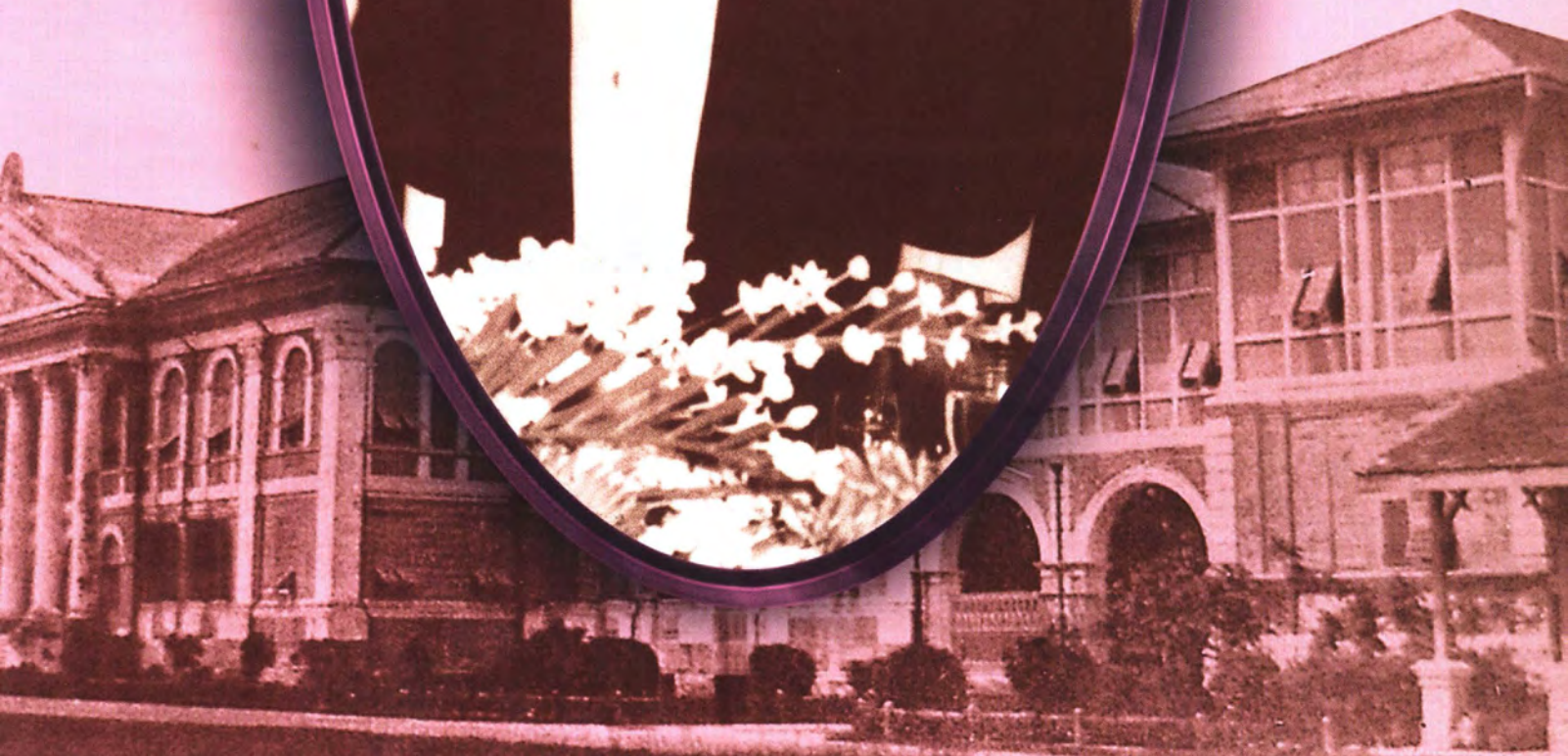
พ.ศ. 2545

វិទ្យាស្ថាន
No 384
២១/៧/៤៦
វិទ្យាស្ថាន

វិទ្យាស្ថាន

វិទ្យាស្ថាន

สารจากประธานศาลฎีกา

ธรรมชาติของมนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม แต่ธรรมชาติของมนุษย์ก็ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน จึงจำเป็นต้องมีการตัดสินข้อพิพาทเพื่อสร้างความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งต่อมาได้วิวัฒนาการจนกลายเป็นสถาบันศาลที่มีผู้พิพากษาเป็นผู้ชี้ขาด การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาซึ่งเป็นปुरुชนจำเป็นต้องได้รับความเชื่อมั่นและศรัทธาจากสังคมสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ไม่ได้มาจากอาคารที่โอโถง บัลลังก์ที่วิจิตร หรือยศถาบรรดาศักดิ์ที่สูงส่ง หากแต่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่เคารพศรัทธา ดำรงตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือในความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความรอบรู้เท่าทันเหตุการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ดี ศาลจะไม่สมบูรณ์หากปราศจากเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลืองานธุรการคดี อันเป็นส่วนประกอบที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าผู้พิพากษา เพราะแม้ประชาชนจะให้ความเคารพ ศรัทธา และเชื่อมั่นในผู้พิพากษาที่ชี้ขาดตัดสินคดีเพียงใด ความนิยมชมชอบนั้นอาจลดน้อยถอยลง หากเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลืองานศาลประพฤติและดำรงตนให้สังคมเคลือบแคลงและสงสัยในการปฏิบัติหน้าที่ ระบบศาลยุติธรรมของไทยในปัจจุบันถือได้ว่าก่อกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2425 ในวโรกาสที่กรุงเทพมหานครได้ก่อตั้งมาครบ 100 ปี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราทางชลาลัยพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกองค์ปฐมบรมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี และทรงวางศิลาฤกษ์อาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมในวโรกาสเดียวกันนั้นด้วย เมื่อศาลยุติธรรมได้แยกเป็นอิสระจากกระทรวงยุติธรรมโดยผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงถือว่วันที่ 21 เมษายน ของทุกปีเป็น “วันศาลยุติธรรม” เพื่อความเป็นสิริมงคล ความร่วมมือร่วมใจกันทำหน้าที่และพัฒนางานศาลให้ดียิ่งขึ้นไป ความเชื่อถือ ศรัทธา ในศาลยุติธรรม และความสถาพรยั่งยืนของประเทศชาติ

ในโอกาสนี้ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกตลอดจนพระบุญญาบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถโปรดดลบันดาลให้บุคลากรในศาลยุติธรรมทุกท่านประสบความสำเร็จ สุขภาพร่างกายแข็งแรง สติปัญญาเฉียบแหลม ดำรงตนอยู่ในความถูกต้องชอบธรรม จิตใจหนักแน่นมั่นคงในการปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในสังคม เพื่อรักษาความสงบสุขและร่มเย็นของบ้านเมือง สามารถรักษาคุณธรรมในสังคมให้คงอยู่สืบไป

นายสันติ ทักราล
ประธานศาลฎีกา

เรื่อง	หน้า
พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์เกี่ยวกับงานศาล	5
ประธานศาลฎีกา (อดีต-ปัจจุบัน)	19
คติพจน์อดีตประธานศาลฎีกา เนื่องในวันศาลยุติธรรม 2545	30
หลักเมือง:ศาลยุติธรรมกับการเป็นหลักของแผ่นดิน	32
อาคารศาลยุติธรรม (อดีต-ปัจจุบัน)	35
ห้องพิจารณาคดี (อดีต-ปัจจุบัน)	57
ของใช้ตุลาการ	69
บ้านพักผู้พิพากษา (อดีต-ปัจจุบัน)	75
เสื้อครุยของผู้พิพากษา	86
แสดมปีฎชากรและตราประจำวัน	87
ระบบบันทึกคำพยาน	89
พระพุทธรูปประจำศาล	95
สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมฯ (อดีต-ปัจจุบัน-อนาคต)	99

พระราชกรณียกิจของ
พระมหากษัตริย์เกี่ยวกับงานศาลา

พระผู้ก่อตั้งศาลสถิตย์ยุติธรรม
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงฉลองพระองค์ครุยปริญญานิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
ของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ทรงพระราชดำริให้จัดตั้งโรงเรียนกฎหมาย

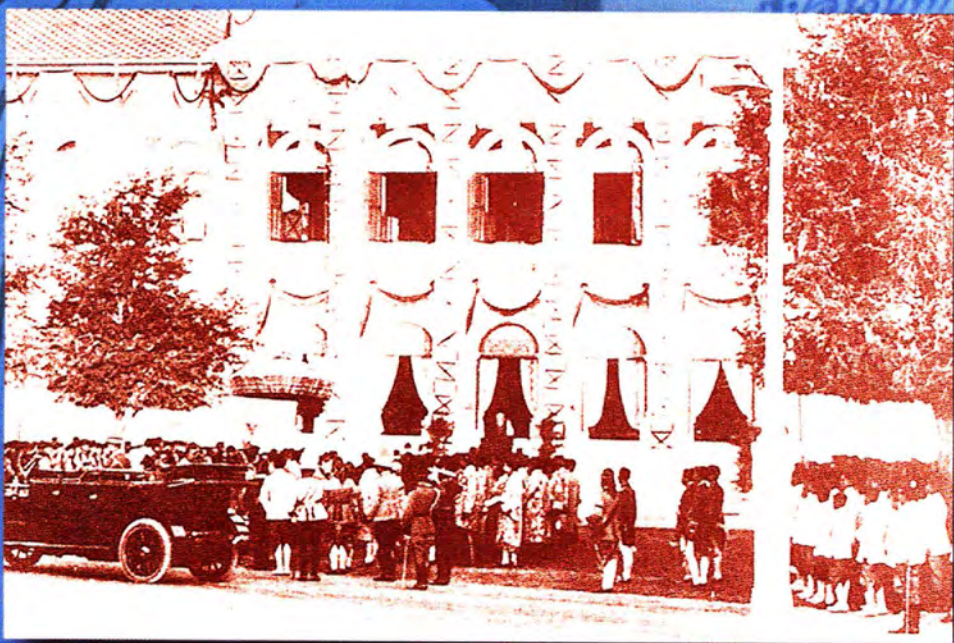
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำการปรับปรุงศาลหัวเมืองและตั้งศาลในระบบใหม่ โดยสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยสมัยนั้น กับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมสมัยนั้น ได้ร่วมดำเนินการปรับปรุง

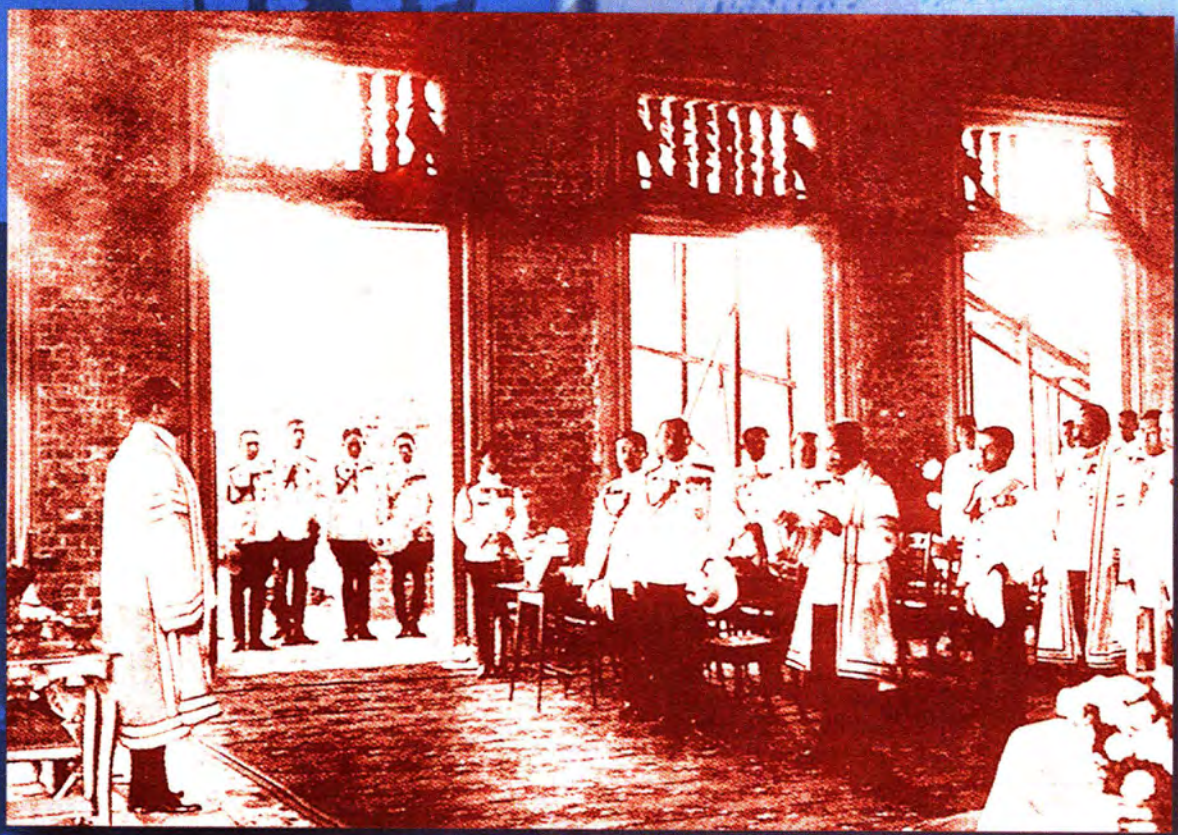
พระผู้ก่อตั้งโรงเรียนกฎหมาย
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉลองพระองค์ครุยเนติบัณฑิตคลุมทับชุดนายทหารเรือ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
พระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน
วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี
สมเด็จพระราชินีนาถอรรชกา กรมหมื่นอภิญญาจุฑาธุชราชีมหามณี
สมเด็จพระราชินีนาถอรรชกา กรมหมื่นอภิญญาจุฑาธุชราชีมหามณี
สมเด็จพระราชินีนาถอรรชกา กรมหมื่นอภิญญาจุฑาธุชราชีมหามณี

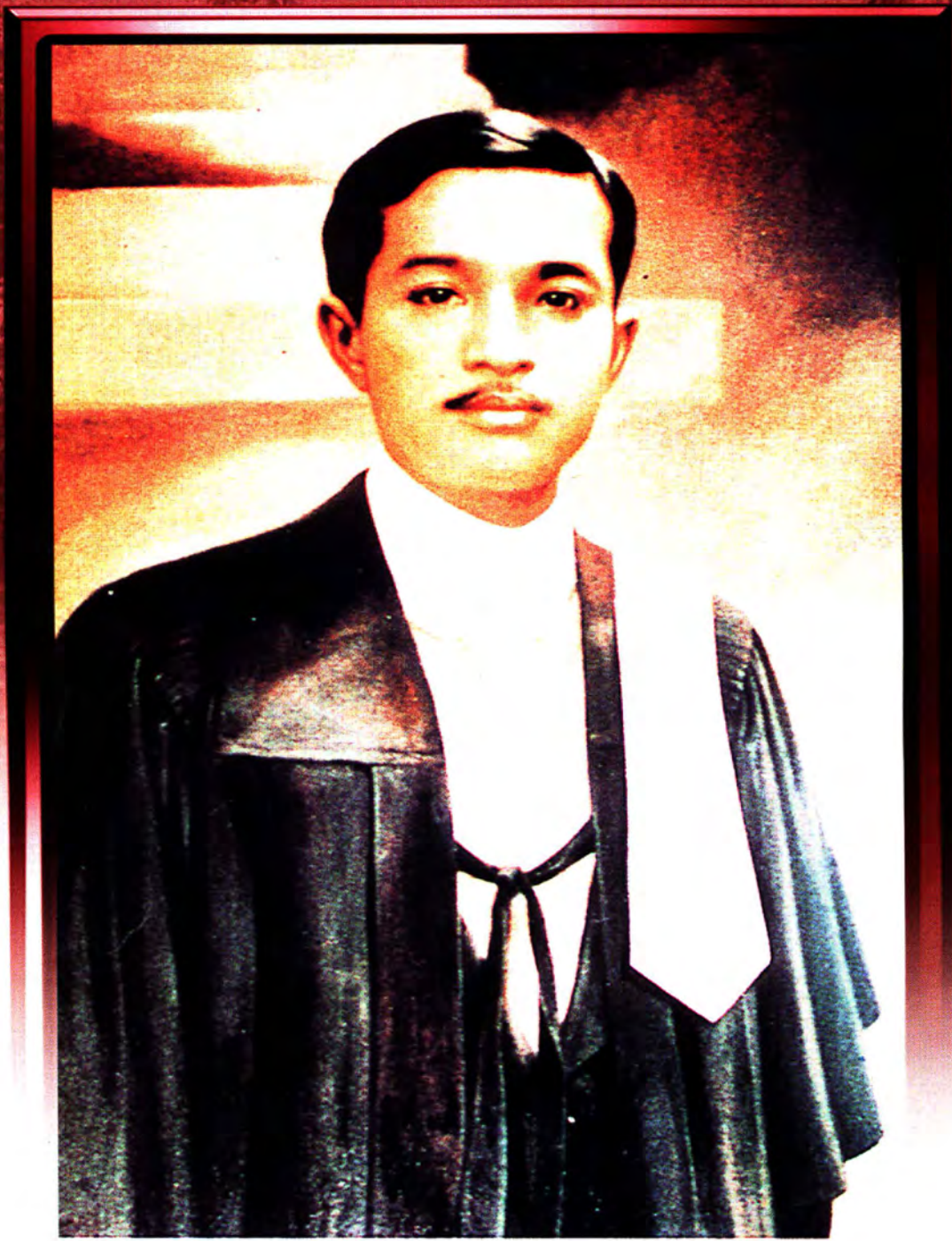

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน เที่ยงศาลยุติธรรม เมื่อวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๗ เวลา ๑๗.๐๐ น. และทรงพระมหากรุณาธิคุณรับเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ และฉลองพระองค์ครุยเนติบัณฑิต

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉลองพระองค์ครุยเนติบัณฑิต เมื่อคราวเสด็จพิธีก่อพระฤกษ์สร้างอาคารเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาลยุติธรรม

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
พระบิดาแห่งกฎหมายไทย

ศาลายุติธรรม

พระอนุสาวรีย์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

พระอนุสาวรีย์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศาลจังหวัดภูเก็ต

ศาลจังหวัดเชียงใหม่

ศาลจังหวัดลำปาง

ศาลจังหวัดพิษณุโลก

ศาลจังหวัดนครราชสีมา

พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลปัจจุบัน
พระราชทานพระบรมราโชวาท เนื่องในงานพระราชทานประกาศนียบัตรแก่นักนิสิตใหม่
ณ ดิกเนติบัณฑิตยสภา

ประทับบัลลังก์ศาลอาญา
26 มกราคม 2495

เสด็จเทียบศาลจังหวัดเชียงใหม่และสำนักงาน
อธิบดีผู้พิพากษภาค 5 ครั้งแรก
8 มีนาคม 2501

เสด็จเทียบศาลจังหวัดและศาลแขวงสงขลา
(ประทับบัลลังก์ศาลจังหวัดสงขลา)
22 มีนาคม 2502

เสด็จเยี่ยมศาลจังหวัดปัตตานี 23 มีนาคม 2502

ประทับบัลลังก์ศาลจังหวัดปัตตานี

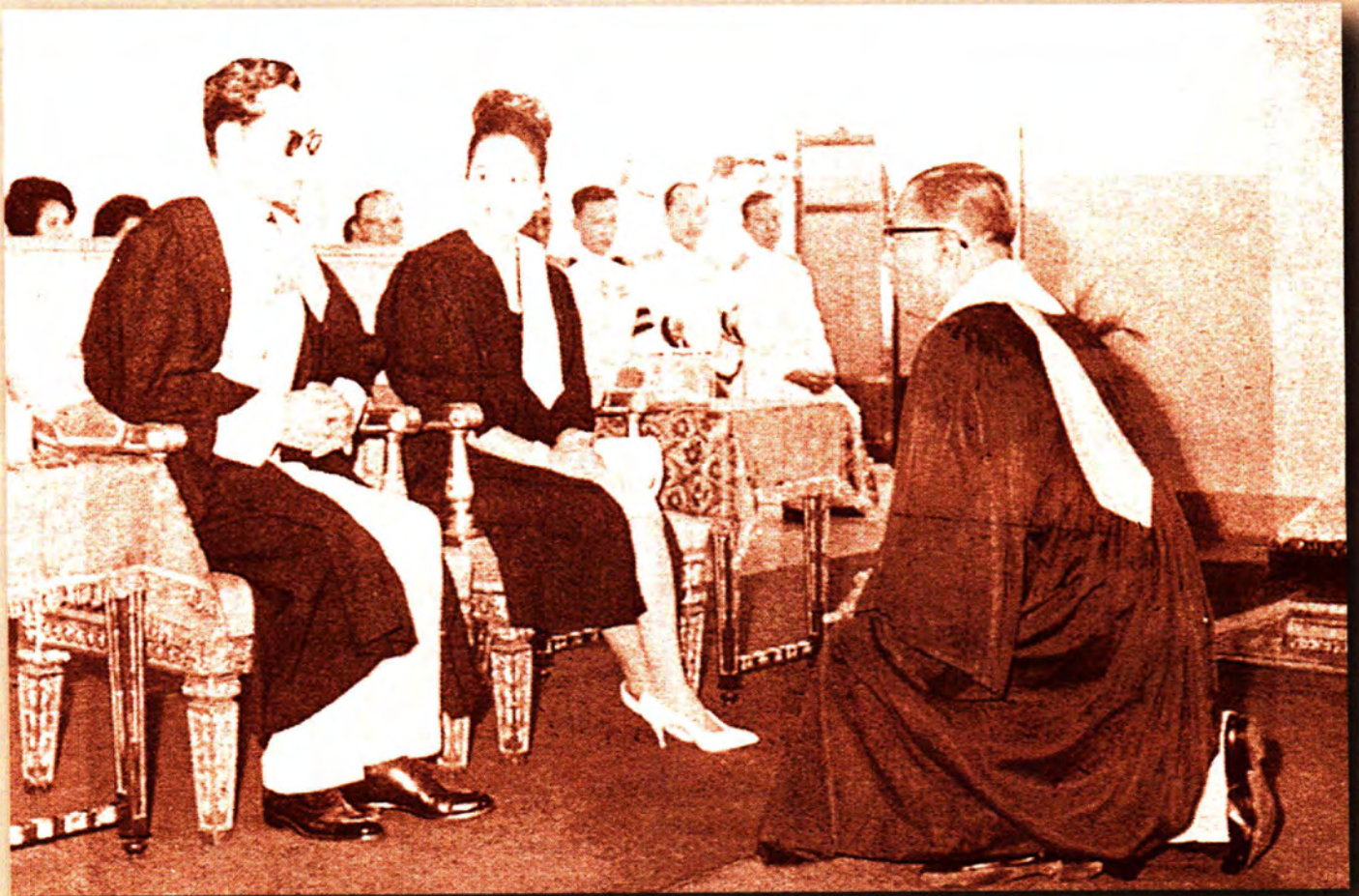
เสด็จเยี่ยมศาลจังหวัด
และศาลแขวงสงขลา
22 มีนาคม 2502

เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีเปิดอนุสาวรีย์พระรูปพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ และ
ทรงเป็นประธานงานสโมสรสันนิบาตเนติบัณฑิต วันที่ 27 มกราคม 2507

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช
และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
เสด็จพระราชดำเนิน
ทรงประกอบพิธีเปิดอนุสาวรีย์
พระรูปพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
27 ม.ค. 2507

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับนายสัญญา ธรรมศักดิ์

เสด็จฯ พระราชทาน
ประกาศนียบัตร
เนติบัณฑิตและทรงเป็น
ประธานงานสโมสรสันนิบาต
เนติบัณฑิต 3 มีนาคม 2513

ประธานศาลฎีกา
(อดีต-ปัจจุบัน)

ธงประธานศาลฎีกา

ความหมาย ตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ. 2522 มาตรา 43 (4) กำหนดว่าธงประธานศาลฎีกามีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง 5 ส่วน ยาว 6 ส่วน พื้นธงสีขาว ตรงกลางของผืนธงมีรูปวงกลมมีเส้นรอบวงเป็นเส้นคู่ ตรงกลางของวงกลมมีรูปพระแสงขรรค์เป็นหลักมีคูลเกี่ยวขั้วไว้ที่ด้ามพระแสงขรรค์รูปเหล่านี้เป็นสีแดงอยู่ภายใต้พระมหามงกุฎสีเหลือง ซึ่งมีความหมายแสดงถึงอำนาจในการพิจารณาพิพากษาหรือตัดสินคดีด้วยสติปัญญาและให้ความยุติธรรมโดยเสมอภาคเท่าเทียมกันภายใต้พระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ซึ่งทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล

ประวัติความเป็นมา

เดิมธงแสดงตำแหน่งของประธานศาลฎีกาไม่ได้กำหนดให้มีไว้ เพิ่งจะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธง พ.ศ. 2522 ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ซึ่งอำนาจการปกครองประเทศทั้งสามคืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ประมุขของฝ่ายนิติบัญญัติคือ ประธานรัฐสภา ฝ่ายบริหารได้แก่นายกรัฐมนตรี และฝ่ายตุลาการได้แก่ประธานศาลฎีกา ประกอบกับพระราชบัญญัติฉบับเดิมกำหนดให้มีแต่ธงนายกรัฐมนตรี ต่อมาเมื่อมีการยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับเดิม และตราพระราชบัญญัติฉบับปัจจุบันจึงได้กำหนดให้มีธงแสดงตำแหน่งประธานศาลฎีกาอันเป็นประมุขของฝ่ายตุลาการขึ้นพร้อมกับประธานรัฐสภาและนายกรัฐมนตรี

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นพิไชยบริหารกร
จ.ศ. 1247 (พ.ศ. 2428)

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นศิริรัชสังกาศ
5 ก.ย. ร.ศ. 108 (พ.ศ. 2432)

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นสวัสดิวัตน์วิศิษฎ์
11 เม.ย. ร.ศ. 131
พ.ศ. 2455 - 31 ส.ค. 2461

พระมหาเสวกโท พระยาจักรปาณีศรีศิลวิสุทธิ์
31 ส.ค. 2461 - 11 ธ.ค. 2462

มหาอำมาตย์โท พระยาฤทธิการุณย์กิจ
11 ธ.ค. 2462 - 6 พ.ค. 2469

มหาอำมาตย์โท พระยาจินดาภิรมย์ราชสุภาพดี
(จิตร ณ สงขลา) รังตำแหน่งอธิบดีศาลฎีกา
ตั้งแต่ 6 พ.ค. 2469 โปรดเกล้าฯให้เป็นอธิบดีฯ
1 เม.ย. 2470 - 15 ธ.ค. 2471

มหาอำมาตย์โท พระยาเทพวิฑูร พหลศุรธาบตี
15 ธ.ค. 2471 - 2476

พระยาศรีสังกร (ดาต จารุรัตน์) (รังตำแหน่งอธิบดีฯ)
1 ม.ค. 2476 - 1 เม.ย. 2477

พระยาวิกรมรัตนสุภาฯ (รั้งตำแหน่งอธิบดีฯ)
ตั้งแต่ 1 เม.ย. 2477
1 ต.ค. 2477 - พ.ค. 2483

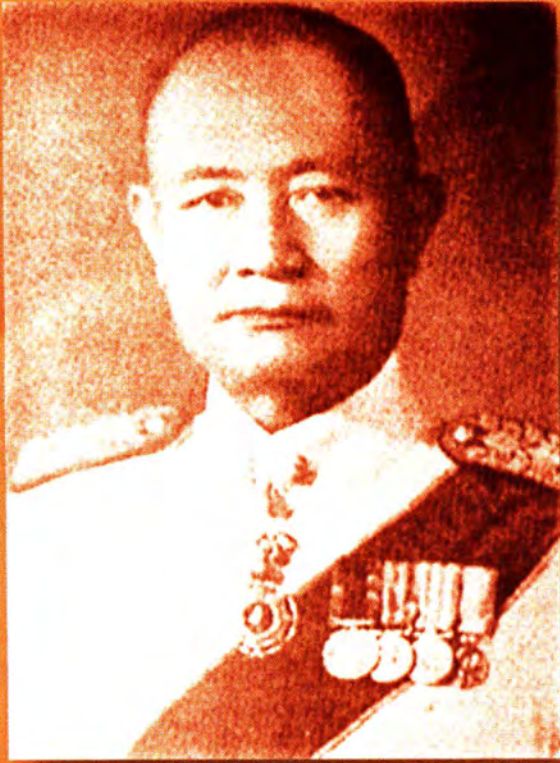
พระยาลัดพลีธรรมประคัลภ์ (วงษ์ ลัดพลี)
17 ม.ค. 2484 - 2495

พระมนูเวทย์วิมลนาท (มนูเวทย์ สุมาวงศ์)
28 ส.ค. 2496 - 4 มิ.ย. 2501

พระยาธรรมบัณฑิตสิทธิสงคราม
(บุญจ้วน บุญยะปานะ)
15 ก.ค. 2501 - 11 พ.ย. 2501

หลวงจ่าเรือเนติศาสตร์ (จ่าเรือ โปษยานนท์)
1 เม.ย. 2502 - 1 ต.ค. 2505

นายประวัติ ปัตตพงศ์
15 ต.ค. 2505 - 1 ต.ค. 2506

นายสัญญา ธรรมศักดิ์
1 ต.ค. 2506 - 1 ต.ค. 2510

นายประกอบ หุตะสิงห์
1 ต.ค. 2510 - 1 ต.ค. 2515

นายทองคำ จารุเทติ
1 ต.ค. 2515 - 15 มี.ค. 2516

นายจินดา บุญยาคม
1 เม.ย. 2516 - 1 ต.ค. 2517

นายสุธรรม ภัทราคม
1 ต.ค. 2517 - 1 ต.ค. 2520

นายวิกรม เมาลานนท์
1 ต.ค. 2520 - 1 ต.ค. 2521

นายประพจน์ ภิระวัฒน์
1 ต.ค. 2521-1 ต.ค. 2523

นายบัญญัติ สุชีวะ
1 ต.ค. 2523-30 ก.ย. 2527

นายภิญโญ จีรนติ
1 ต.ค. 2527-30 ก.ย. 2530

นายจ่ารัส เขมะจารุ
1 ต.ค. 2530 - 30 ก.ย. 2532

นายอำนัคม์ คล้ายสิงห์
1 ต.ค. 2532 - 30 ก.ย. 2533

นายโสภณ รัตนากร
1 ต.ค. 2533 - 30 ก.ย. 2534

นายสวัสดิ์ โชติพานิช
1 ต.ค. 2534-30 ก.ย. 2535

นายประมาน ชันชื้อ
1 ต.ค. 2535-30 ก.ย. 2539

นายศักดิ์ดา โมกขมรรคกุล
1 ต.ค. 2539-30 ก.ย. 2541

นายปิ่นทิพย์ สุจริตกุล
1 ต.ค. 2541-30 ก.ย. 2542

นายจเร อำนวยวัฒนา
1 ต.ค. 2542-30 ก.ย. 2543

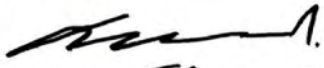
นายธวัชชัย พิทักษ์พล
1 ต.ค. 2543-30 ก.ย. 2544

นายสันติ ทักกราล
1 ต.ค. 2544 - ปัจจุบัน

คติพจน์อดีตประธานศาลฎีกา เนื่องในวันศาลยุติธรรม 2545

การปฏิวัติหน้าที่ของนักพิพากษา
ในศาลยุติธรรม ในห้วงระบอบรัฐธรรมนูญ
ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ไว้ ความ
ยุติธรรมย่อมเกิดแก่ประชาชน และความสงบสุข
ย่อมเกิดแก่ราชอาณาจักรไทย

(ศาสตราจารย์ ดร. อรรถวิวัฒน์)
อดีตประธานศาลฎีกา
๗.๗.๒๑ - ๓.๖.๒๓

ศาลยุติธรรมเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่งของประเทศ
ผู้พิพากษาและเจ้านักพิพากษาของศาลยุติธรรมแต่ละคน จึงต้องระมัด
ระวังรักษาสัญญาในหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความยุติธรรม และความ
สงบของชาติแก่ทุกคน เพื่อให้ประชาชนเห็นศาลยุติธรรมได้รับ
ความคุ้มครองในสิทธิและเสรีภาพโดยทั่วหน้ากัน.

อรรถวิวัฒน์
ประธานศาลฎีกา ๑๓.๓.๒๑-๓๐.๖.๒๓

ขอเรียนขออภัยจาก คณะกรรมการ
ที่จัดทำหนังสือประณามอรรถวิวัฒน์ ก็ได้อ่านสารของ
อรรถวิวัฒน์แล้ว ละได้ตอบโต้ไว้ ในหนังสือ
บุญ และมาลงไว้แล้ว

(ศาสตราจารย์ ดร. อรรถวิวัฒน์ อภิบาล)
อดีตประธานศาลฎีกา
๒๖ มี.ค. ๒๕๔๕

ความยุติธรรมที่มุ่งหมายในการปฏิวัติของคณะผู้พิพากษา
ความบริสุทธิ์ เมื่อนักปฏิวัติเพื่อไปสู้ความมุ่งหมายนั้น
ผู้พิพากษาจึงพึงปฏิบัติตนให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์-ไม่ยอม
ให้. รัตน

ศาลยุติธรรม มีอารักขาพิพากษาออกตั้งในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
มีพระชนม์ชีพตามเคารพ เชื่อถือ สันติฐานเป็นมาแต่สมัย ๑๐๐ ปี ว่า
" เป็นที่พึ่งรอดพ้น " ของนักกฎหมาย เชื่อถือ สันติฐานของพระมหากษัตริย์
จิตใจอันดี มีดวงใจของตุลาการทุกท่านตลอดไป

อรรถวิวัฒน์
๑๖ มี.ค. ๔๕

หลักเมือง : ศาลยุดิธรรมกับการเป็นหลักของแผ่นดิน

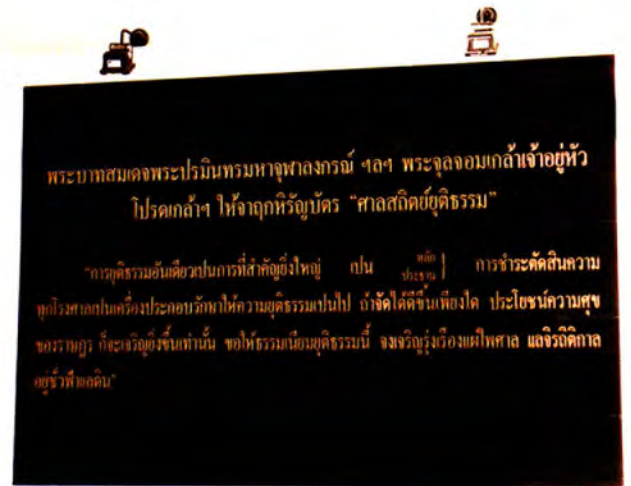
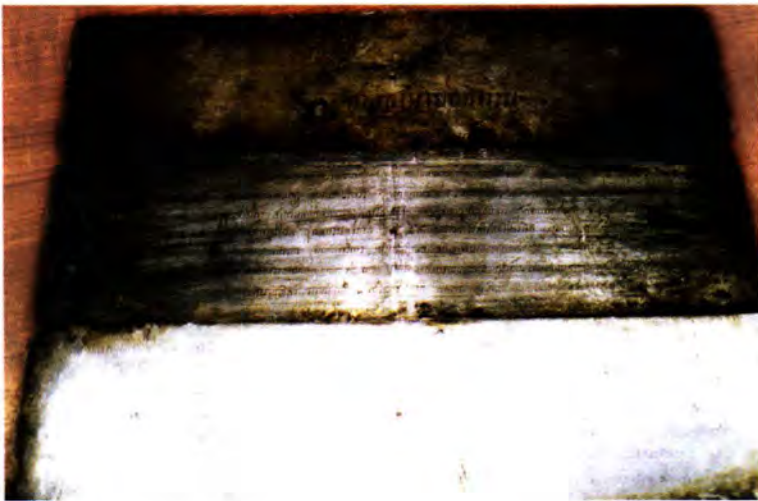
จารุณี ฐานธราภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการศาลยุดิธรรม

บทนำ

วันที่ 21 เมษายน นอกจากจะเป็นวันแห่งการลงรากปักฐานของกรุงเทพมหานครแล้ว ต่อจากนี้วันที่ 21 เมษายน จะเป็นวันแห่งการโน้มนำถึงความมั่นคงของระบบศาลยุดิธรรมของประเทศด้วย จากการศึกษาและกรรมการบริหารศาลยุดิธรรม (ก.บ.ศ.) ได้ลงมติให้ถือเอาวันที่ 21 เมษายนของทุกปีเป็นวันที่ระลึกแห่งการสถาปนาศาลยุดิธรรม

เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2325 เมื่อ 220 ปีก่อน ช่วงที่ประเทศไทยประสบกับการเสียกรุงศรีอยุธยา อันเล็ดระการตา ค่อยพลิกฟื้นคืนความเข้มแข็งมาสู่ยุคกรุงธนบุรี จากนั้นจากความจำเป็นในการย้ายเมืองหลวง ประเทศก็ได้เข้าสู่ยุคสร้างบ้านแปงเมืองครั้งใหม่จากการที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้ทรงสถาปนาราชวงศ์จักรี และสถาปนากษัตริย์รัตนโกสินทร์ขึ้นเป็นราชธานีแห่งใหม่ของประเทศ ซึ่งสัญลักษณ์สำคัญแห่งการลงรากปักฐานบ้านเมืองใหม่อันเป็นวัฒนธรรมที่รับช่วงสืบทอดกันมายาวนานได้แก่การสถิต “หลักเมือง” เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการเจริญอกงามในทุกด้าน

การสถาปนากษัตริย์รัตนโกสินทร์ การสถาปนาสถาบันศาลยุดิธรรม การสถาปนากษัตริย์รัตนโกสินทร์ และการแยกศาลออกจากกษัตริย์รัตนโกสินทร์

ณ วันอาทิตย์ เดือนหก ขึ้นสิบค่ำ ตรงกับวันที่ 21 เมษายน 2325 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดให้มีพิธียกเสาหลักเมืองกรุงเทพฯ ณ ศาลหลักเมือง เพื่อประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระนคร เพื่อเป็นที่สถิตของเทพยดารักษาบ้านเมืองเพื่อความสมาน ยึดเหนี่ยวและสร้างความมั่นคงทางจิตใจของปวงอาณาประชาราษฎร์ โดยมีพระหลักเมือง พระเสื่อเมือง พระทรงเมือง เป็นเทพยดาสำคัญที่ช่วยปกป้องรักษาบ้านเมือง ทั้งนี้ พระหลักเมืองเป็นเทพยดาที่คุ้มครองพระราชกำหนดกฎหมายให้ชนศาลยุดิธรรมพิพากษาบังคับคดีโดยเที่ยงธรรมเป็นหลักค้ำจุนแผ่นดิน พระเสื่อเมืองเป็นเทพยดาที่ปกป้องบ้านเมืองจากอริราชศัตรู และพระทรงเมือง เป็นเทพยดาที่ดูแลทุกข์สุขของปวงอาณาประชาราษฎร์ ดังนั้น ความวัฒนาถาวรของกรุงเทพมหานครจึงเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับประเทศ อันมีพระมหากษัตริย์ราชาเจ้าทุกพระองค์ได้ทรงเป็นประมุขวิญญานเป็นประธานของบ้านเมืองในการปกป้องและเพิ่มพูนความวัฒนาถาวรเรื่องแก่กรุงเทพมหานครอยู่เสมอมา

ณ โอกาสที่กรุงเทพมหานครได้เจริญวัฒนาครบ 100 ปี ณ วันศุกร์ เดือนหก ขึ้นสิบค่ำ ตรงกับวันที่ 21 เมษายน 2425 นับเป็นโอกาสสำคัญแห่งการเฉลิมฉลองความยืนยาวต่อเนื่องแห่งความเป็นประเทศ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี ได้ถือเป็นมหรมางคลแห่งการเสด็จพระราชดำเนินในการประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารศาลสถิตยุดิธรรม เพื่อเป็นศูนย์กลางแห่งการรวมศาลทั้ง

หลายมาไว้ในที่เดียวกันโดยทรงมีเจตจำนงมั่นคงที่จะแสดงให้ชาวต่างชาติที่เพิ่งเข้ามาติดต่อสัมพันธ์กับประเทศไทยในขณะนั้น ได้เห็นความเป็นอารยะของประเทศท่ามกลางกลิ่นไอแห่งการล่าอาณานิคม โดยถือเหตุแห่งความล้าหลังของระบบบริหารงานภายในขณะนั้นเป็นข้ออ้าง ซึ่งนับเป็นก้าวสำคัญแห่งการโยกสถาบันศาลเข้าร่วมศูนย์กับความเป็น “หลัก” ของเมืองในความเป็นกรุงเทพมหานครที่มี “หลักเมือง” เป็นสัญลักษณ์ อันแสดงถึงพระราชปณิธานที่ถือเอาการพัฒนางานศาลเป็นส่วนหนึ่งของความศิวิไลซ์ของประเทศที่มีแนวคิดของสิทธิสภาพนอกอาณาเขต การลิดรอนอธิปไตยทางการศาลของระบบศาลสูงสุดที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ นับเนื่องจากการจัดตั้งอาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2425 จากนั้นประเทศไทยได้เข้าสู่ขั้นตอนของการจัดตั้งกระทรวงยุติธรรมในเวลาอีก 9 ปีต่อมา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2434 จากนั้นได้มีการปรับกระบวนการบริหารจัดการ สร้างเสริมความมั่นคงและความเป็นเอกภาพเพื่อการยอมรับของนานาชาติอารยประเทศมาตามลำดับ ณ ปัจจุบัน ประเทศไทยได้ก้าวขึ้นมาอีกก้าวหนึ่งแห่งความเป็นสากลในการแยกจากกระทรวงยุติธรรมในการมีหน่วยตุลาการที่เป็นอิสระ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2543

จากการจัดตั้งอาคารศาลสถิตย์ยุติธรรม เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2425 ในการเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี ของกรุงเทพมหานครดังกล่าวมาข้างต้น ได้แสดงให้เห็นความมุ่งหมายในพระหฤทัยแห่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงให้ความสำคัญแก่กิจการศาลยุติธรรมของประเทศในการเป็นหลักเป็นประธานแก่ความมั่นคงของบ้านเมืองเอกเช่น “หลักเมือง” ของประเทศ ซึ่งผู้รับราชการสนองเบื้องพระยุคลบาทในงานศาลได้ซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณมาโดยตลอด และจากนี้ไปทุกปีแห่งการบรรจบครบรอบแต่ละช่วง วันที่ 21 เมษายน ย่อมเป็นวันที่ระลึกแห่งการเฉลิมฉลองความมั่นคงของกรุงเทพมหานครไปพร้อมกับการเฉลิมฉลองความมั่นคงแห่งวงการศาลยุติธรรมของประเทศ ในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการเป็นหลักประกันเพื่อค้ำจุนความสถิตสถาพรของประเทศสืบไป

อาคารศาลสถิตย์ยุติธรรม

นับจากที่อาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2425 อาคารดังกล่าวได้ ใช้เป็นที่ตั้งของศาลต่างๆ ต่อมาเมื่อได้ก่อตั้งกระทรวงยุติธรรมขึ้นในอีก 9 ปีถัดมาเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2434 ก็ได้เพิ่มความแออัดให้แก่อาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมแห่งนี้มากขึ้น

จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2454 เมื่ออาคารของกระทรวงธรรมการที่ทำข้างวังหน้าว่างลง จึงได้มีการย้ายศาลฎีกาและกองหมายไปอยู่ที่อาคารดังกล่าว ต่อมาได้สร้างอาคารตึกเพิ่มเติมรวมกับอาคารเดิมเป็น ๓ หลัง จึงใช้หลังใหญ่เป็นที่ตั้งกระทรวงยุติธรรม หลังหนึ่งเป็นศาลฎีกา อีกหลังหนึ่งเป็นที่ตั้งกองหมาย กองรักษาทรัพย์หรือล้มละลาย ทั้งนี้ การย้ายกระทรวงยุติธรรมไปยังอาคารทำข้างวังหน้าดังกล่าวได้ดำเนินการเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2454 ส่วนอาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมเดิมคงใช้เป็นที่ตั้งของศาลแพ่ง ศาลอุทธรณ์ ศาลคดีต่างประเทศ และศาลพระราชอาญา

จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2482 รัฐบาลได้อนุมัติโครงการก่อสร้างกระทรวงและศาลยุติธรรมซึ่งจะสร้างในที่ดินเดิม ณ ถนนราชดำเนินในและถนนราชินี ศาลฎีกาและกระทรวงยุติธรรมได้ย้ายจากอาคารวังหน้ามา ณ อาคารแห่งใหม่นี้ เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2484 ซึ่งประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา) ได้เป็นประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2484 ในขณะนั้นอาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมเดิมนอกจากจะใช้เป็นที่ทำการของศาลแพ่งแล้ว ยังได้ใช้เป็นที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงธนบุรี และสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล 1 ด้วย

เมื่อปี พ.ศ. 2501 สภาพของอาคารศาลสถิตย์ยุติธรรม ซึ่งมีอายุกว่า 70 ปีได้เกิดการชำรุดหลายแห่ง ทรุดโทรมมาก ถึงขนาดพื้นชั้นล่างทรุด ต้องค้ำจุนกันอยู่หลายแห่งและพื้นชั้นบนยวบยอนไม่เป็นความปลอดภัย ทั้งมีราชการที่ต้องใช้อาคารนี้มากจนถึงขนาดเบียดเสียดขัดแย้งกัน โดยศาลแพ่งทำงานเต็มชั้นล่าง และชั้นบนบางส่วน ศาลแขวงพระนครใต้อยู่ชั้นบนปีกขวา ศาลแขวงธนบุรีอยู่ชั้นบนปีกซ้าย อีกทั้งยังมีสำนักงานคณะกรรมการเรื่องราร้องทุกข์มาอาศัยเป็นที่ทำการอยู่อีกด้วย ครุภัณฑ์เครื่องใช้ของศาลแพ่ง เช่น บัลลังก์ โต๊ะ เก้าอี้ ล้วนแต่เก่าแก่และชำรุดทรุดโทรมเหลือกำลังซ่อมแซมเกือบทั้งสิ้น จนกระทั่งได้รับการร้องเรียนและต่อว่าอยู่เสมอ ๆ จากผู้ที่มาติดต่อราชการ

จากการที่อาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมดังกล่าวซึ่งใช้งานมาจนมีอายุถึง 77 ปี นอกจากจะมีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรงพอจะใช้ในราชการต่อไปแล้ว ยังคับแคบไม่เพียงพอแก่ปริมาณงานซึ่งเพิ่มทวีขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก โดยเฉพาะห้องพิจารณาคดีมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอแก่ปริมาณของคดี ทั้งห้องทำงานส่วนใหญ่มีตึบไม่ถูกสุขลักษณะ ถึงแม้จะซ่อมแซมใหม่ก็คงเป็นอาคารที่ไม่สะดวกและไม่เหมาะสมที่จะเป็นศาลยุติธรรมอันตั้งอยู่ในใจกลางกรุงเทพมหานคร การดำเนินการ

ก่อสร้างอาคารหลังใหม่โดยเรืออาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมหลังเดิม คนงานของบริษัทผู้รับเหมาได้ขุดพบทิวรูปปั้น เป็นแผ่นเงินขนาดกว้าง 9.5 เซนติเมตร ยาว 37.2 เซนติเมตร รวม 4 แผ่น มีรูเจาะตรงกลาง สันนิษฐานว่าสำหรับร้อยด้วยเชือกคล้ายคัมภีร์โบราณ บรรจุในหีบสังกะสี ซึ่งสอดอยู่ในแท่นหินแก้วสีเหลี่ยมผืนผ้าอันเป็นศิลาปฐุมฤกษ์วางอยู่บนคานก่อด้วยอิฐถือปูนสูงเหนือพื้นดิน ทิวรูปปั้น แผ่นที่ 1 จารึกนาม “ศาลสถิตย์ยุติธรรม” ส่วนแผ่นที่ 2,3 และ 4 จารึก วัน เดือน ปี คือวันที่ 21 เมษายน 2425 ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนพยุหยาตราทางรางศิลาก่อพระฤกษ์ และ “เรื่องที่ทรงพระราชดำริห์สร้างศาลหลวงนี้” รวมทั้งพระราชประสงค์ที่ทรงเห็นความสำคัญว่า “...การยุติธรรมอันเดียวเป็นการที่สำคัญยิ่งใหญ่ เป็นหลักเป็นประธาน การชำระตัดสินความทุกองศาล เป็นเครื่องประกอบรักษาให้ความยุติธรรมเป็นไป ถ้าจัดได้ดีขึ้นเพียงใด ประโยชน์ความสุขของราษฎรก็จะเจริญยิ่งขึ้นเท่านั้น...” ตลอดจนพระราชปณิธานที่ “ขอให้ธรรมนิยมยุติธรรมแห่งนี้จงรุ่งเรืองไพศาล และจิรฤทธิกาลอยู่ชั่วฟ้าแลดิน สมดังพระบรมราชประสงค์โดยสุจริตนี้เทอญ

โดยที่เมื่อพิจารณาทิวรูปปั้นดังกล่าวได้ปรากฏชัดเจนถึงความสำคัญของการก่อสร้างอาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมที่บ่งชี้ถึงเหตุการณ์สังคัมแห่งการปฏิรูประบบการศาลของประเทศในการนำอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่กระจัดกระจายอยู่ตามกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ มารวมไว้ในแห่งเดียวกัน ให้ผู้พิพากษาทำหน้าที่รักษาความยุติธรรมอย่างเดียวกันไม่ต้องข้องเกี่ยวกับราชการอื่น อันนำมาซึ่งความเป็นปึกแผ่นของวงการศาลของประเทศที่เป็นที่เชื่อถือของนานาอารยประเทศ จนนานาชาติยอมแก้ไขสนธิสัญญา ยกเลิกศาลกงสุล ยกเลิกทบบังคับที่ศาลไทยต้องมีผู้พิพากษาชาวต่างประเทศมาคุมการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างประเทศ เป็นเหตุให้ประเทศไทยได้รับสิทธิสมบูรณ์ทางการศาล อาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมนี้จึงเป็นสัญลักษณ์ของระบบการศาลยุติธรรมแผนใหม่ เป็นหลักเมืองของศาลอันเทียบได้กับหลักเมืองของประเทศนั่นเอง

โดยที่หัวใจของอำนาจตุลาการอยู่ที่ความเป็นอิสระของศาล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับได้บัญญัติรับรองความเป็นอิสระของอำนาจศาลไว้ การดำเนินการให้ศาลมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยปราศจากการแทรกแซงจากสิ่งอื่นใดจึงได้รับการพิจารณาอยู่เสมอมา ประกอบกับยุคสมัยได้เปลี่ยนแปลงไป การชี้ขาดตัดสินคดีโดยปราศจากการเคลือบแคลงใดๆ ได้รับการเรียกร้องโดยชัดเจนยิ่งขึ้น และจากผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 275 ที่บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยตุลาการที่เป็นอิสระ และการรองรับโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 สำนักงานศาลยุติธรรมก็ได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2543 นับเป็นการแยกหน่วยตุลาการของศาลยุติธรรมออกจากกระทรวงยุติธรรมหลังจากที่รวมอยู่กับกระทรวงยุติธรรมที่มีการสถาปนา เมื่อ 25 มีนาคม 2434 มาเป็นเวลาถึง 108 ปี และขณะนั้นเป็นเวลา นับจากการวางศิลาก่อพระฤกษ์อาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมมาเป็นเวลา 118 ปี

บทสรุป

ด้วยความเป็นมาแห่งอาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมข้างต้น ในความสำคัญและเป็นเครื่องเชิดชูวงการศาลยุติธรรม จนเป็นที่มาของการได้คืนเอกราชทางการศาล และในฐานะของอำนาจอธิปไตยหนึ่งในการคานกับอำนาจอธิปไตยอื่น ๆ ของอำนาจตุลาการ สถาบันศาลยุติธรรมได้มีส่วนค่าจุนความเป็นชาติมานับแต่ก่อตั้งประเทศ วันสถาปนาศาลยุติธรรมจึงได้รับการกำหนด ณ วันอันได้รับการยอมรับถึงความสำคัญตามที่ได้รับการจารึกตามทิวรูปปั้นคือวันที่ 21 เมษายน ที่ถือว่าเป็นวันแห่งการลงหลักปักฐานกรุงเทพมหานครและศาลยุติธรรมนั่นเอง

“21 เมษายน วันแห่งการสถาปนาหลักของเมืองและหลักของศาลยุติธรรม”

รวบรวมข้อมูลจาก

- (1) หนังสือ “ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแพ่งและศาลฎีกา วันพุธที่ 15 พฤษภาคม พุทธศักราช 2506” (หน้า 6-10)
- (2) หนังสือ “100 ปี กระทรวงยุติธรรม” (หน้า 173-177)
- (3) หนังสือ “เฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ องค์สมาชิกกิตติมศักดิ์เนติบัณฑิตยสภา” (หน้า 233)
- (4) โครงการซ่อมตึกศาลแพ่งและจัดครุภัณฑ์ใหม่ จากบันทึกข้อความเรื่องงบประมาณ 2501 ของนายสัญญา ธรรมศักดิ์ อดีตปลัดกระทรวงยุติธรรม

อาคารศาลยุติธรรม (อดีต-ปัจจุบัน)

อาคารศาลยุติธรรม

ศาลแพ่ง ศาลพระราชอาญา ศาลต่างประเทศ ศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ ซึ่งรวมเรียกว่า สนามสถิตย์ยุติธรรม ตั้งอยู่ที่ถนนหน้าทับเผยและถนนราชดำเนินใน

...ตัวอาคารศาลต้องมีลักษณะความสง่างามเคารพไปในตัว นานาประเทศจึงนิยมก่อสร้างศาลสถิตย์ยุติธรรมให้เป็นจุดสำคัญจุดหนึ่งของนคร สำหรับประเทศไทยอาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมเดิมอยู่ริมถนนราชดำเนิน สร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ส่วนในยุคต่อมาก็เห็นได้ที่อาคารศาลยุติธรรมริมถนนราชินี ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ทำการศาลฎีกา สร้างขึ้นในสมัยที่ท่านนายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม สมัยแรก เมื่อ พ.ศ. 2481 นอกจากนี้ยังได้มีความดำริของทางราชการปัจจุบัน ที่จะสร้างปราสาทยุติธรรมเป็นที่ทำการถาวรของศาลฎีกา ทางปีกด้านตะวันตกของอาคารศาลยุติธรรมปัจจุบันนี้ด้วย อนึ่ง เห็นได้ตามลักษณะการก่อสร้างศาลยุติธรรมในหัวเมืองว่า ได้วางหลักผังเมืองให้สร้างศาลยุติธรรมเคียงคู่หรือตรงข้ามกับศาลากลางจังหวัดอยู่เสมอและอาคารที่สร้างใหม่ในระยะไม่นานนี้ได้วางภูมิฐานการก่อสร้างให้เป็นจุดเด่นของนครอยู่แล้วโดยลำดับ อาทิ ศาลจังหวัดสงขลา ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดอุดรธานี ศาลจังหวัดกาญจนบุรี ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด ศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น ทั้งหลายเหล่านี้ให้เป็นไปในหลักการที่ถูกต้องตามสากลนิยม ว่าศาลยุติธรรมต้องสร้างให้มีความสง่างามเป็นจุดสำคัญจุดหนึ่งของนคร...*

* คำบรรยาย เรื่อง ลักษณะท้องพิจารณาของศาลตามหลักวิชาการ โดย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เสนอต่อที่ประชุมสภาคณะกรรมการป้องกันอาชญากรรม เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2497 ณ ทอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาลอาญาที่สร้างขึ้นใหม่แทนที่ตึกสี่สตี เป็นโรงเรียนกฎหมายและเนติบัณฑิตยสภาด้วย

ศาลจังหวัดสิงห์บุรี สร้างมกราคม พ.ศ. 2453 (ร.ศ. 129)

ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทำพิธีเปิดศาล
1 พฤษภาคม พ.ศ. 2453
ปัจจุบันใช้เป็นทำการ
ศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา

ศาลจังหวัดชัยนาท สร้างในปีพ.ศ. ไตไม่ปรากฏ
หรือสร้างศาลใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2455

ศาลจังหวัดสระบุรี สร้าง ปี พ.ศ. 2472
และเปิดทำการอยู่จนถึงปัจจุบัน

ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา (หลังเก่า)
สร้างเมื่อ ปี พ.ศ. 2450

ศาลจังหวัดตราด
เปิดทำการ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2453

ศาลจังหวัดกบินทร์บุรี
เปิดทำการ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2482

ศาลจังหวัดระยอง ปี พ.ศ. 2483

ศาลจังหวัดนครราชสีมา
เปิดทำการ
6 ตุลาคม พ.ศ. 2440

ศาลจังหวัดชัยภูมิ
พ.ศ. 2447 (ร.ศ. 123)

ศาลจังหวัดอุบลราชธานี สร้างเสร็จ ปี พ.ศ. 2461

ศาลจังหวัดสุรินทร์
สร้างเสร็จประมาณปลายปี พ.ศ. 2451 (ร.ศ.127)

ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2456
(สร้างในสมัย พระยาชัยธรรมจาดา)
อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลร้อยเอ็ด

ศาลจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2460

ศาลจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2464

ศาลจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2476

ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน หลังแรก
ร.ศ.129 (10 ธันวาคม พ.ศ. 2453)
สร้างในสมัย ขุนสาลีรัฐวิภาคษ์
ผู้พิพากษา

◀ ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน (หลังที่สอง)
8 มกราคม พ.ศ. 2496
สร้างในสมัย นายใหญ่ ศาลยาชีวิน

▶ ศาลจังหวัดเชียงราย เปิดทำการ
1 มกราคม ปี พ.ศ. 2456

◀ ศาลจังหวัดลำปาง ปี พ.ศ. 2457

▶ ศาลจังหวัดพิษณุโลก
ปี พ.ศ. 2443 (ร.ศ. 118)

ศาลจังหวัดอุทัยธานี
เริ่มก่อสร้าง ปี พ.ศ. 2445 (ร.ศ.121)

ศาลจังหวัดอุดรดิตรดิตถ์
สร้างระหว่าง ปี พ.ศ. 2446-2450
(สร้างเสร็จเมื่อใดหลักฐานไม่ปรากฏ)

ศาลจังหวัดกำแพงเพชร
(สร้างเสร็จเมื่อใดหลักฐานไม่ปรากฏ)

ศาลจังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2448 (ร.ศ.124)
ปัจจุบันใช้เป็นทำการศาลแขวงราชบุรี

ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี
ปี พ.ศ.2449 (ร.ศ.125)

ศาลจังหวัดเพชรบุรี
พิธีเปิด 5 เมษายน พ.ศ. 2451 (ร.ศ.127)

ศาลจังหวัดสมุทรสงคราม 22 มีนาคม
พ.ศ. 2468 เดิมเป็นสถานที่ราชการของ
โรงเรียนพลทหารเรือที่ 1 แห่งกองทัพเรือ

ศาลจังหวัดระนอง ปี พ.ศ. 2433

ศาลจังหวัดชุมพร ร.ศ.120 (พ.ศ. 2444)

ศาลจังหวัดไชยา ร.ศ.125 (ปี พ.ศ. 2449) สมัย ร.5

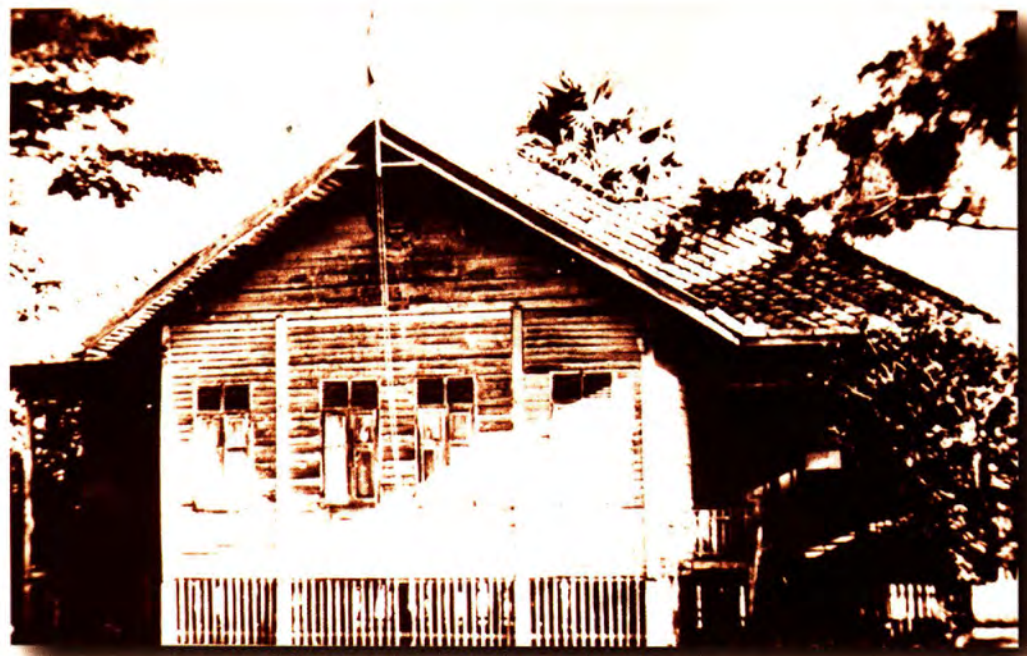
ศาลจังหวัดภูเก็ต
สร้างเสร็จ 31 มีนาคม พ.ศ. 2495
(ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน 2520)

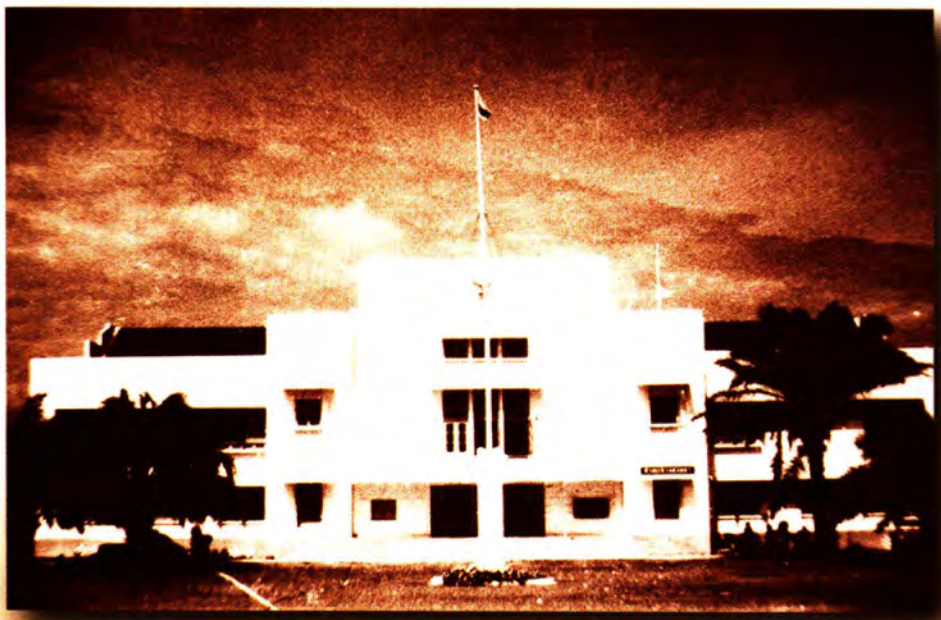
ศาลจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2458

ศาลจังหวัดนราธิวาส

ศาลจังหวัดพัทลุง
ปี พ.ศ. 2471

ศาลจังหวัดสงขลา พิธีเปิด
24 มิถุนายน พ.ศ. 2484

อาคารศาลยุติธรรมในปัจจุบัน

อาคารศาลที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและประโยชน์ของการทำงานตลอดมา โดยเดิมอาจแบ่งรูปแบบของศาลตามขนาดว่าเป็นศาลขนาดใหญ่ หรือเล็ก และใช้แบบแปลนเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมาก โดยการก่อสร้างอาคารศาลจะไม่ยึดถือตามแบบเดิม แต่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบและทรงอาคารเป็นอาคารสมัยใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

ศาลฎีกา สร้างปี
พ.ศ. 2481

ศาลจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ.2505

ศาลจังหวัดขอนแก่น สร้างปี พ.ศ. 2506

ศาลจังหวัดสีคิ้ว(ปากช่อง)
ปี พ.ศ. 2519

ศาลแขวงพระนครเหนือ ปี พ.ศ. 2529

ศาลแรงงานกลาง
25 เมษายน 2523

ศาลจังหวัดอุบลราชธานี (เดชอุดม) เปิดทำการปี พ.ศ. 2543 (อาคารกรมตำรวจเดิม)

ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี 27 ตุลาคม 2530

ศาลจังหวัดกำแพงเพชร

ศาลจังหวัดดครง

ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญาธนบุรี เปิดทำการ 10 กันยายน พ.ศ. 2524

ศาลจังหวัดนนทบุรี สร้างปี พ.ศ. 2528

ศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2532

ศาลอุทธรณ์ ปี พ.ศ. 2535

ศาลแพ่ง ปี พ.ศ. 2535

ศาลเยาวชนและครอบครัว
จังหวัดราชบุรี สร้างเสร็จ ปี พ.ศ. 2539

ศาลจังหวัดหนองบัวลำภู แบบมาตรฐาน 20 บัลลังก์ (1 มีนาคม 2543)

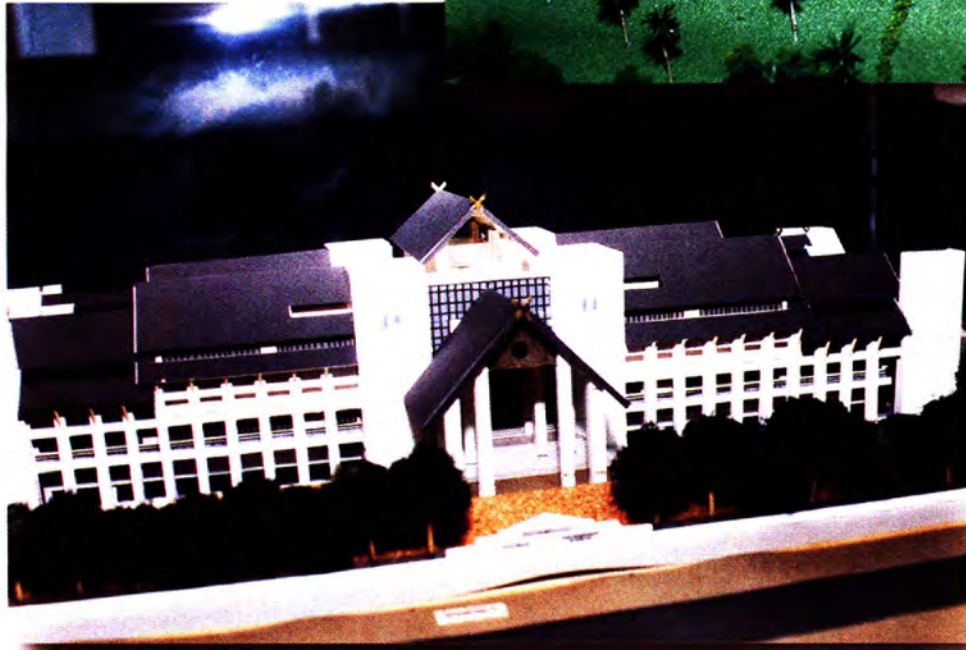

ศาลจังหวัดพิชัย 19 กันยายน 2544

ศาลจังหวัดสมุทรสาคร

แบบจำลองอาคารศาลจังหวัดสมุย
(กำลังก่อสร้าง)

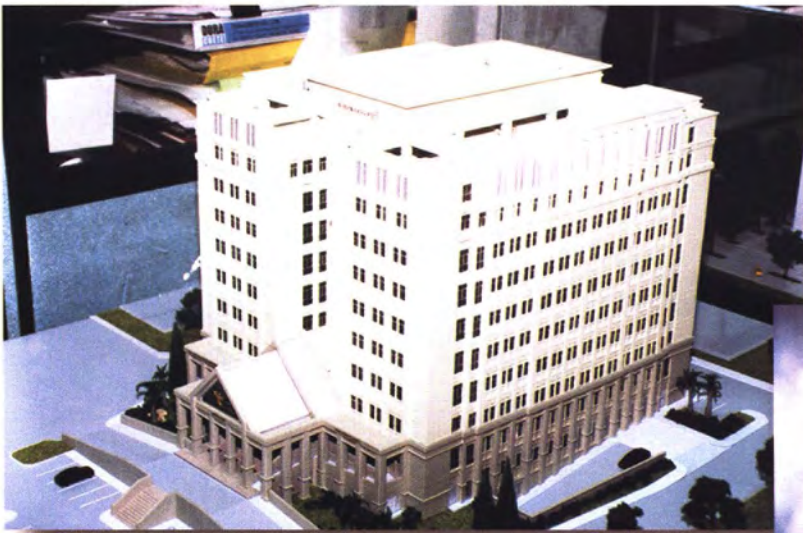
แบบจำลองอาคารสำนักงานอธิบดี
ผู้พิพากษาภาค 5
ศาลแขวง และศาลเยาวชนและครอบครัว
จังหวัดเชียงใหม่
(อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง)

แบบจำลองอาคารศาล
จังหวัดขอนแก่น (อนาคต)

▲ แบบจำลองอาคารศาลจังหวัดสระบุรี (อนาคต)

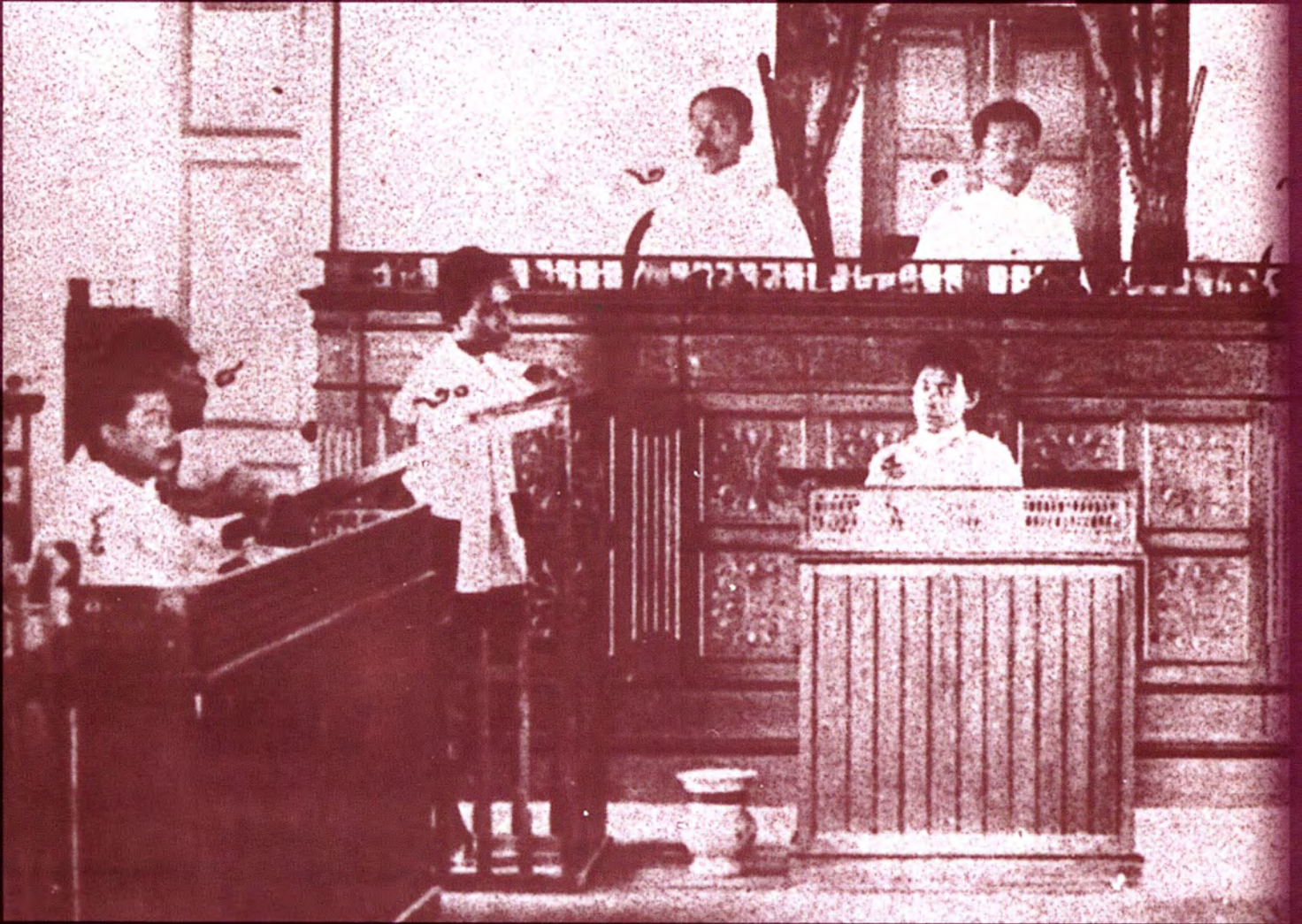

▲ แบบจำลองอาคารศาลแขวงนนทบุรี (อนาคต)

▶ แบบจำลองอาคารศาลแขวงดุสิต (อนาคต)

ห้องพิจารณาคดี (อดีต-ปัจจุบัน)

ต้นฉบับที่ส่งมา ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ผู้ฟ้องคดี นาย เรืองพลดี นพาทย์

การจัดห้องพิจารณาของศาล มีหลักวิชาการอยู่ เพราะการจัดโดยถูกต้องย่อมอำนวยผลดีให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยเรียบร้อยรวดเร็วและถูกต้อง สรุปลักษณะ ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความประสงค์ ลักษณะของห้องพิจารณาคดีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการควรจะต้องประกอบไปด้วยลักษณะ 4 ประการ คือ

1. ห้องพิจารณาของศาลจะต้องมีลักษณะสง่างามน่าเคารพ

โดยเหตุผลก็เพราะห้องพิจารณานี้เองเป็นสถานที่ที่รัฐปฏิบัติหน้าที่สำคัญที่สุดหน้าที่หนึ่งแก่ประชาชนคือการให้ความยุติธรรมแก่ประชาชน ได้แก่การตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างเขา และรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ด้วยเหตุสำคัญเช่นนี้ จึงเป็นหลักการที่สถานที่นี้จะต้องมีความสง่างามน่าเคารพเป็นประการต้น ผู้ที่ขึ้นมาเกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้สึกว่าการสถานที่นี้มีความเข้มแข็งและจริงจัง มีพลัง และอำนาจ และมีปกาธิศ และพร้อมกันไปด้วยก็มีความเป็นธรรมที่บริสุทธิ์อยู่ทุกขณะ สำหรับห้องพิจารณาของศาลไทยมีหลักสำคัญอยู่ที่พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเหนือบัลลังก์และม่านสีคล้ายหลังบัลลังก์ ทั้งสองนี้จัดไว้เพื่อหลักการในเรื่องความสง่างามน่าเคารพ

* คำบรรยาย เรื่อง ลักษณะของห้องพิจารณาของศาลตามหลักวิชาการ โดย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เสนอต่อที่ประชุมสภาคณะกรรมการป้องกันอาชญากรรม เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2497 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ห้องพิจารณาของศาลต้องมีลักษณะก่อให้เกิดความละอายและเกรงกลัว ในการที่จะกล่าวคำเท็จหรือปิดบังความจริง

ความยุติธรรมอันสมบูรณ์จะอำนวยให้ได้ก็ต่อเมื่อได้ประจักษ์ในความจริงหรืออีกนัยหนึ่งการพิจารณาของศาลเป็นการค้นหาความจริงการกล่าวคำเท็จหรือปิดบังความจริงจึงเป็นปฏิปักษ์ต่อหลักการนี้ ลักษณะ และบรรยากาศในศาลย่อมจะช่วยให้ได้อย่างมากที่จะทำให้ผู้ที่ตั้งใจมาแต่เดิม จะกล่าวคำเท็จหรือปิดบังความจริงเปลี่ยนใจเสียได้ สำหรับศาลไทยของการประดิษฐานพระพุทธรูปไว้ประจำศาลเป็นไปตามหลักการนี้ มิใช่แต่เพียงเพื่อประโยชน์สำหรับพยานสาบานตนอย่างเดียวเท่านั้น

3. แสง เสียง และการวางระยะของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานร่วมกันในห้องพิจารณาจะต้องเป็นไปโดยถูกต้อง

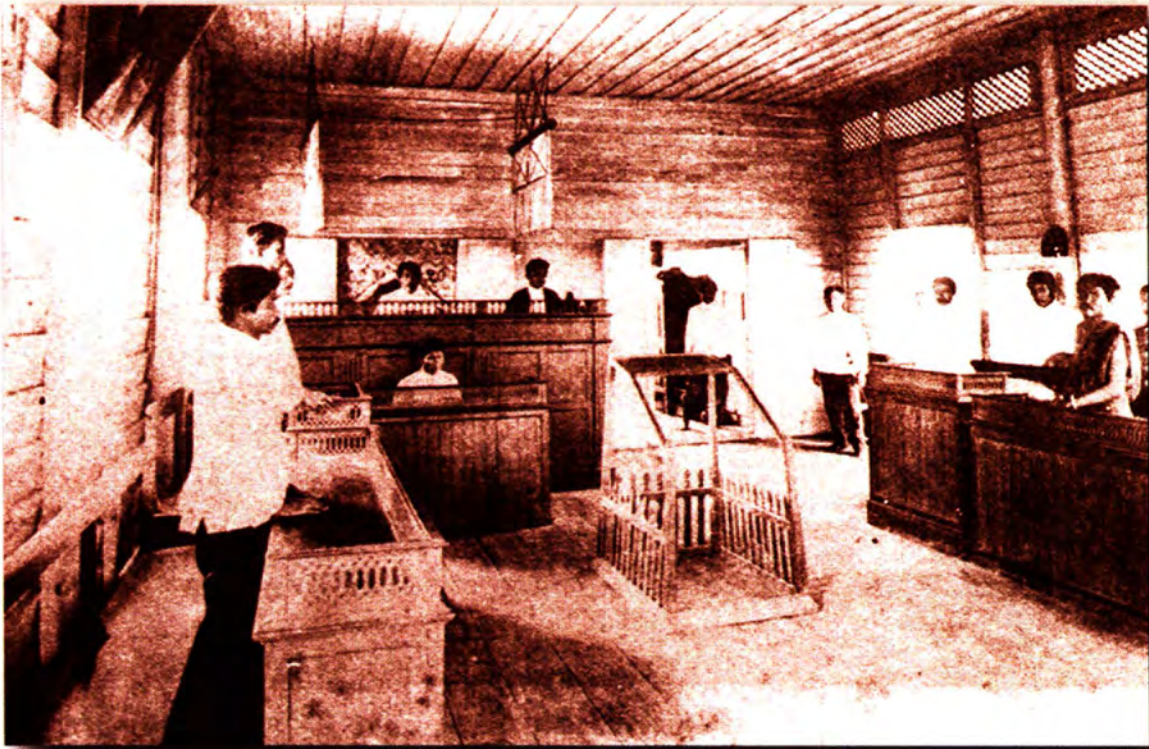
แสงและเสียงในห้องพิจารณา ย่อมประกอบอยู่ด้วยที่จะทำให้ผู้ให้ถ้อยคำเกิดความละอายและเกรงกลัวในการที่จะกล่าวคำเท็จหรือปิดบังความจริงได้ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่หลักการข้อนี้ได้ถูกมองข้ามไปเสียเป็นอันมาก อาจเป็นด้วยเหตุที่ในขณะที่ก่อสร้างยังไม่มีความเห็นในหลักการนี้ดีพอก็ได้ และในบางแห่ง ยังเคราะห์ร้ายที่แสงแม้แต่มีกี่ส่งสาดเข้าห้องผู้พิพากษาทำให้พราไม่เห็นหน้าตาของพยานถนัดและยังผิดสุขลักษณะ ซึ่งแสงต้องส่องสาดเข้าเฉียงด้านหลัง การพิจารณาคดีนั้นมิใช่สักแต่จะได้ฟังคำพูดหรือเห็นกิริยาอาการเท่านั้นยังมีอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญมาก คือการประทับใจเป็นไปในทางดีและทางร้าย และอาจกล่าวได้ว่ามีผล ไปถึงการวินิจฉัยชี้ขาดด้วยโดยไม่ต้องสงสัย ไม่ว่าจะโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม ฉะนั้นแสงก็ตามเสียงก็ตามเป็นสิ่งสำคัญมากในการประทับใจ

ส่วนเรื่องกลุ่มของผู้ปฏิบัติงานร่วมกันในห้องพิจารณาคดีนี้หมายถึงที่นั่งทำงานของผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ โจทก์ จำเลย และพยาน ที่ถูกต้องจะต้องอยู่ระยะที่กะทัดรัด ปราศจากอุปสรรคในการสดับและสังเกตซึ่งกันและกัน กลุ่มผู้ปฏิบัติงานนี้ไม่ว่าจะจัดตั้งที่นั่งในรูปใดควรจะมีระยะวงกลม ซึ่งมีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน 16 ฟุต และไม่ควรถูกไกลจากกันจนต้องเดินเข้าหากันเมื่อจะพูดกัน สำหรับห้องที่ปฏิบัติงานอันเคร่งเครียดนั้น ถ้าทางระบายอากาศไม่ดี ผลที่เกิดขึ้นในที่นั้นคือทำให้ง่วงนอน ใจคอหงุดหงิด และมีอารมณ์ที่ชวนทะเลาะวิวาท

4. เครื่องใช้เครื่องประดับในห้องพิจารณาคดีจะต้องเป็นไปโดยถูกต้อง

เครื่องใช้เครื่องประดับที่ดีช่วยให้อารมณ์ดีขึ้นเป็นที่แน่นอน เครื่องใช้ต้องสะอาด เรียบร้อย และเป็นระเบียบ อีกทั้งเหมาะสมแก่บุคลิกลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน โดยไม่ละทิ้งความสง่างามที่จำเป็น เครื่องประดับในห้องทำงาน ไม่จำเป็นจะต้องฟุ่มเฟือยและมีค่า ควรจะมุ่งแต่สิ่งที่เป็นสาระดีประโยชน์เป็นสำคัญ ตู้หนังสือ ตู้เก็บสำนวน ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ แล้วไม่ควรนำมาตั้งในห้องพิจารณา

การจัดห้องพิจารณาของศาลให้ถูกต้องนั้น ช่วยในการรักษาความยุติธรรมให้ดำเนินไปโดยถูกต้องเรียบร้อยและรวดเร็วได้จริง

ห้องพิจารณาคดีศาลหัวเมือง สมัยรัชกาลที่ ๕ ขณะพิจารณาคดีอุกฉกรรจ์
ซึ่งได้ตัดสินลงโทษประหารชีวิตจำเลย

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดสระบุรี

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นห้องพิจารณาคดีศาลใด

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี

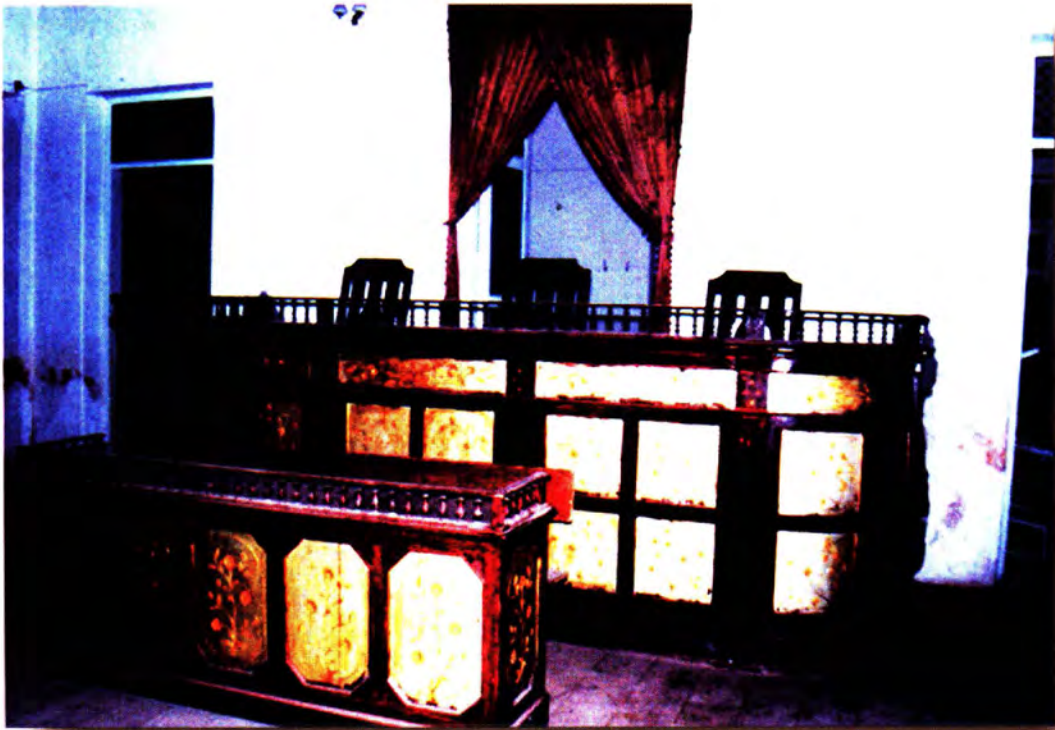
ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นห้องพิจารณาคดีศาลใด

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นห้องพิจารณาคดีศาลใด

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดสิงห์บุรี

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน

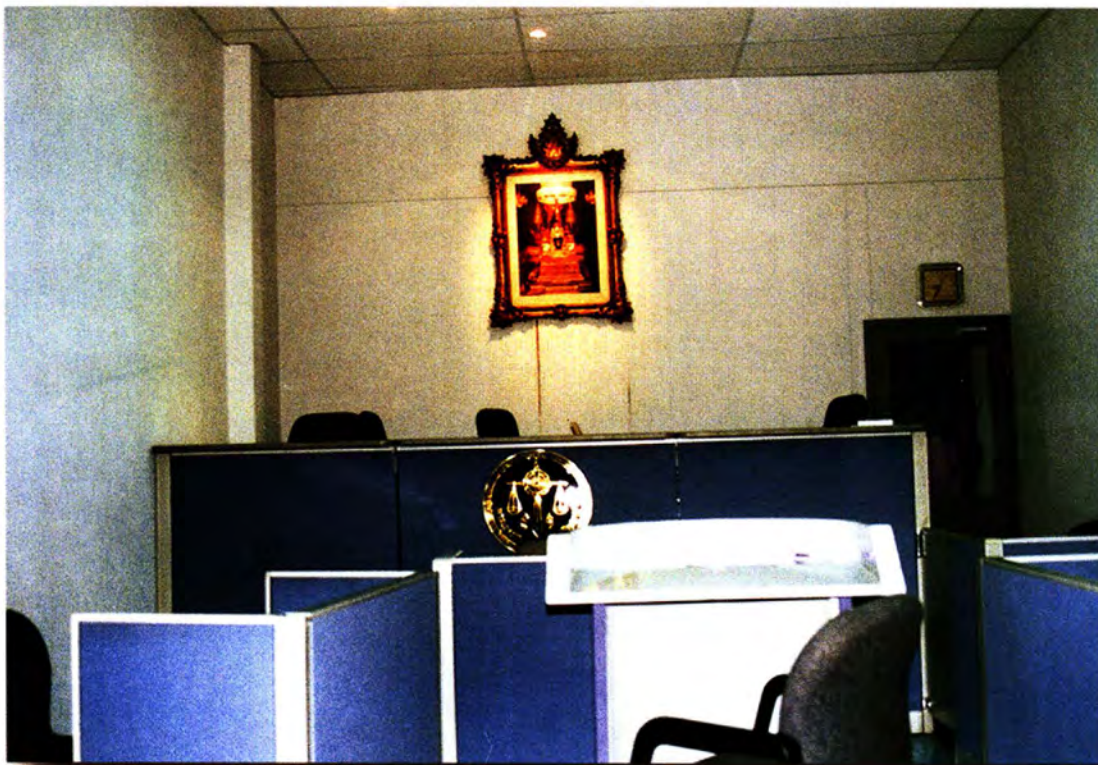
ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นห้องพิจารณาคดีศาลใด

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดสกลนคร

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นห้องพิจารณาคดีศาลใด

ห้องพิจารณาคดีศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

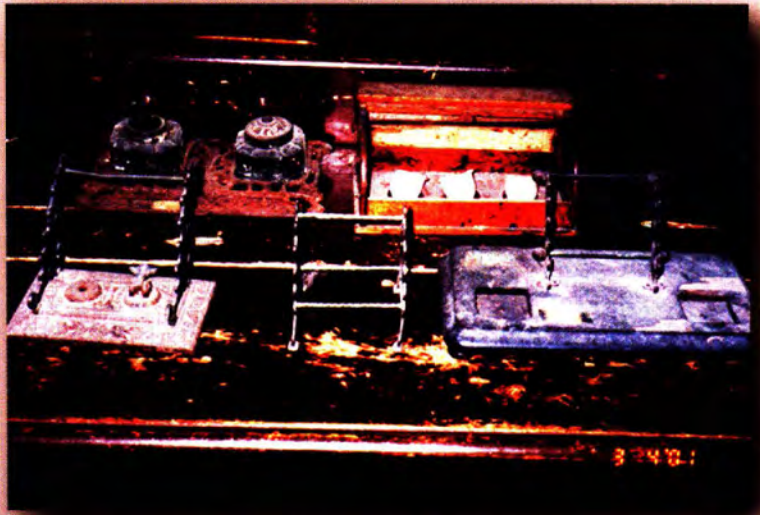
ห้องพิจารณาคดีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ของใช้ตุลาการ

ตราประจำวัน

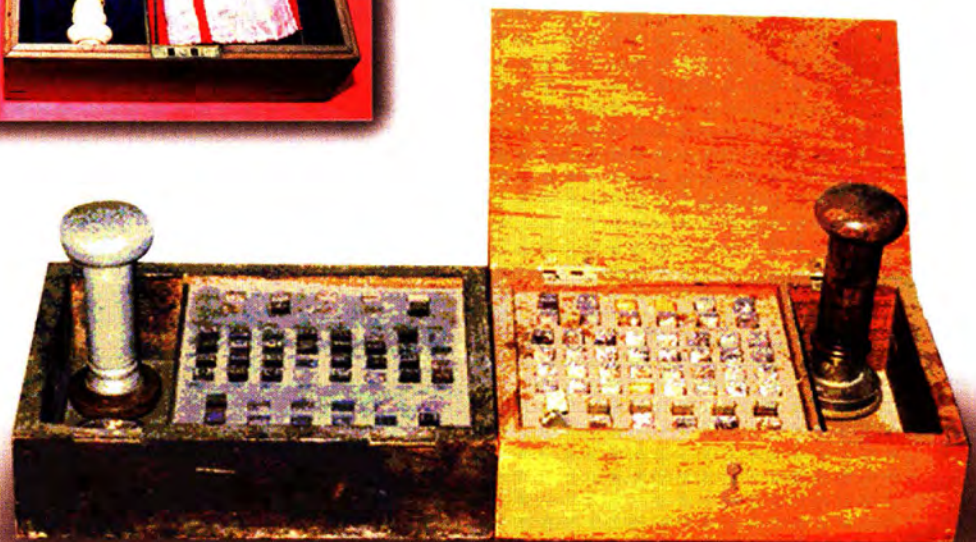

ที่วางดินสอ ปากกา น้ำหมึก

ตราตุลทำด้วยงาช้าง

ตราประจำวัน

กฎหมายตราสามดวง

หนังสือกฎหมายราชบุรี

พิมพ์ดีด ยี่ห้อ สมิทพรีเมียร์

ฆ้อน

เหยือกน้ำ

ตาช้างโบราณ

ที่ใส่หมากเงิน

กุญแจทองเหลือง

กระถางรูป

เก้าอี้ผู้พิพากษา

โต๊ะไม้สักเก้าอี้หนัง

ตู้เซฟ

ตู้เซฟ

กระดิ่ง

กระโถนปากแตร

บ้านพักพิพิพากษา (อดีต-ปัจจุบัน)

▶ บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2445

▶ บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดสงขลา
สร้างเมื่อปี ร.ศ. 128

บ้านพักผู้พิพากษาศาล
จังหวัดกาฬสินธุ์

บ้านพักอธิบดีผู้พิพากษามาค 9
จังหวัดสงขลา
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

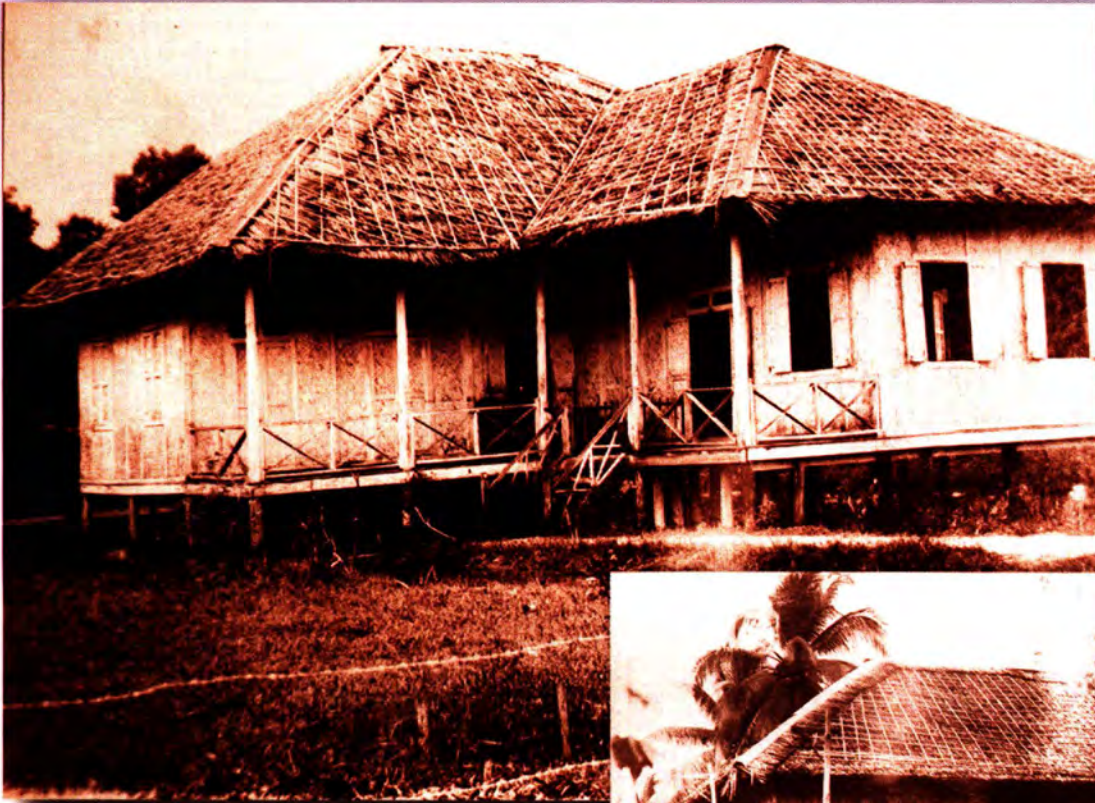
▶ บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดสงขลา
ไม่ทราบปี พ.ศ.
สร้างที่แน่นอน

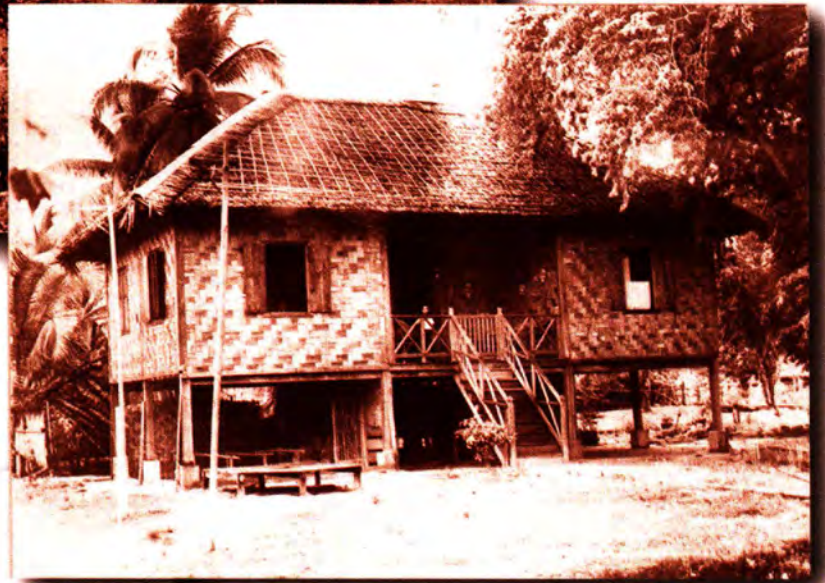
▶ บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด
ไม่ทราบปี พ.ศ.
สร้างที่แน่นอน

▲ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นบ้านพักผู้พิพากษาศาลใด

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดบุรีรัมย์ (หลวงสุทธิมนต์นฤนาถเคยพักอาศัยอยู่) ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดชัยยา ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดแพร่ (รองอำมาตย์เอก หลวงสุทธิขันธ์นฤนาถ เคยพักอาศัยอยู่) ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▶ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดสกลนคร สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2453

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดแพร่
(อำมาตย์เอกพระอินทปรีชา ผู้พิพากษา
เคยพักอาศัยอยู่) ไม่ทราบปี พ.ศ.
สร้างที่แน่นอน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดตราด
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน
ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2470

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดปราจีน
(พระรัตนัญญูวินิจัย ผู้พิพากษา
มณฑลปราจีน เคยพักอาศัย)
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▶ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดปราจีน
(พระนนทปรีชา ผู้พิพากษามณฑลปราจีน
เคยพักอาศัย) ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▲
▲
บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดปราจีน
(พระยาคุณธรรมชาติธาดา
ผู้พิพากษามณฑลปราจีน)
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปัตตานี

▶ บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี

▲ บ้านผู้พิพากษาศาลจังหวัดสุพรรณบุรี

บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี

บ้านพักผู้พิพากษาในปัจจุบัน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดบุรีรัมย์

▶ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดบุรีรัมย์

บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดนครปฐม

เสื้อครุยของผู้พิพากษา

เสื้อครุยผู้พิพากษาในอดีต

2. ข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรมอาจสวมหรือใช้เสื้อครุยในงานที่เกี่ยวข้องด้วยกิจศาลและกระทรวงยุติธรรม หรือในโอกาสอันควรแต่มิให้สวมในเวลา ที่เป็นคู่ความหรือเวลาที่เป็นพยานศาล

สมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีพระราชกำหนดให้ผู้พิพากษาทุกชั้นที่เป็นเนติบัณฑิตสวมเสื้อครุยเนติบัณฑิตในเวลาชั้นบัลลังก์พิจารณาพิพากษาคดี แต่หาได้มีกฎหมายกำหนดให้มีเสื้อครุยซึ่งเป็นเครื่องแบบของตุลาการและตะโตะยุติธรรมโดยเฉพาะ จึงเป็นที่มาของพระราชบัญญัติเสื้อครุยตุลาการและตะโตะยุติธรรม พ.ศ. 2534 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. เสื้อครุยข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรมให้มีลักษณะและส่วนประกอบ

1.1 เสื้อครุยข้าราชการตุลาการเป็นเสื้อครุยทำด้วยผ้าสีด้ายาวเหนือข้อเท้าพอประมาณหลังจับ ตัวเสื้อผ่าอกตลอดติดซิปมีแถบกำมะหยี่สีด่างกว้าง 6.5 เซนติเมตรตลอดด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง และโอบรอบคอ แขนเสื้อจับปลายบานยาวระดับศอก มีตราติดที่หน้าอกด้านซ้าย ลักษณะของตราเป็นโล่ห์วงกลมฉลุสีทองมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร ด้านบนของตรามี ตราคุญตั้งอยู่บนพานสองชั้นโดยมีฐานรองรับ ด้านล่างของตรามีครุฑจับนาคซ้อนทับอยู่บนฐานรองรับ ด้านซ้ายและขวาของตรามีสายดอกบัวตูม ด้านละ 4 ดอกโอบล้อมด้านข้างของขอบวงกลม ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดตราศาลยุติธรรมในปัจจุบัน

1.2 เสื้อครุยตะโตะยุติธรรมมีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเสื้อครุยข้าราชการตุลาการ เว้นแต่เสื้อเป็นสีน้ำเงินเข้ม และแถบกำมะหยี่เป็นสีม่วงน้ำเงิน

เสื้อครุยตะโตะยุติธรรม

เสื้อครุยผู้พิพากษาศาลยุติธรรม
ในปัจจุบัน

แสดมปีฤชากรและตราประจำวัน

ศาลเป็นสถาบันเก่าแก่ที่ก่อตั้งมานาน และมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงงานในด้านต่าง ๆ ต่อเนื่องมาเป็นลำดับ ซึ่งการพัฒนาอย่างหนึ่งคือ

“การเปลี่ยนแปลงวิธีการชำระค่าธรรมเนียมศาล” โดยการชำระค่าธรรมเนียมศาลในคดีแพ่งแต่เดิมนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 149 วรรคสอง (เดิม) ซึ่งบังคับใช้มาตั้งแต่ปี 2487 โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2487 บัญญัติไว้ว่า “ค่าธรรมเนียมศาลนั้นให้ชำระหรือนำมาวางศาลโดยวิธีปิดแสดมปีตามจำนวนที่ต้องปิดลงไว้ในคำคู่ความ คำร้อง ใบรับ หรือเอกสารอื่น ๆ นั้น”

จากบทบัญญัติข้างต้น ทำให้การชำระค่าธรรมเนียมศาลต้องใช้วิธีนำเอาแสดมปีฤชากรมาปิดในคำคู่ความ คำร้อง ใบรับหรือเอกสารอื่น ๆ และผู้พิพากษาจะใช้ “ตราประจำวัน” ประทับลงบนแสดมปีฤชากรนั้น แล้วเซ็นชื่อมาแสดมปีฤชากรดังกล่าวด้วย

โดยต้องเสียเวลานับแสดมปีฤชากรว่าครบถ้วนตามจำนวนทุนทรัพย์หรือไม่ ต้องเสียเวลาประทับตราประจำวันและเซ็นชื่อมาแสดมปีฤชากรจำนวนหลาย ๆ นาที

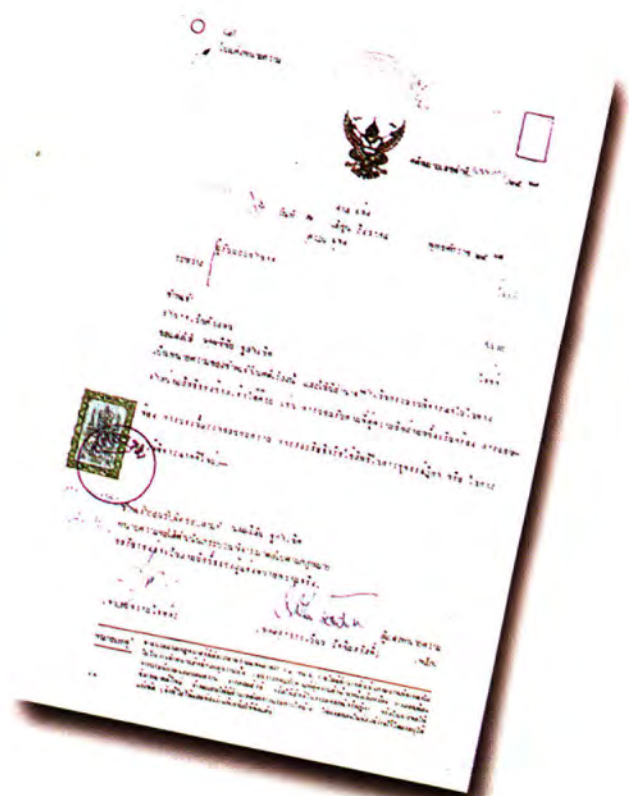
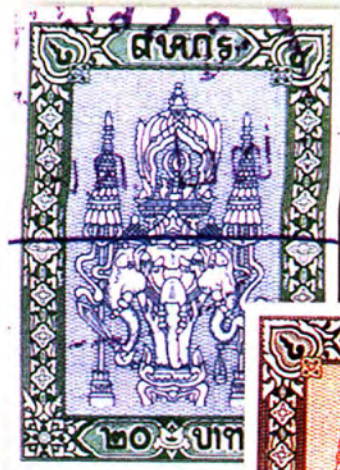
สำหรับงานด้านธุรการนั้นก็จะมีปัญหาเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมศาลโดยวิธีปิดแสดมปีอย่างมากมาย อาทิเช่น การเก็บรักษาแสดมปี การปิดแสดมปี บางทีแสดมปีก็ขาดหาไม่ได้ หรือบางทีหากวางปิดแสดมปีจนจำนวนเลอะเทอะดูไม่เรียบร้อย เป็นต้น

จากความไม่สะดวกดังกล่าวข้างต้น ต่อมาปี 2527 จึงมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2527 มาตรา 4 ออกใช้บังคับ โดยยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 149 และใช้ข้อความใหม่แทนว่า “ค่าธรรมเนียมศาลนั้นให้ชำระหรือวางศาลเป็นเงินสดหรือเช็คซึ่งธนาคารรับรองโดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับเงินให้” บทบัญญัติข้างต้นนี้เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบันและผลตามกฎหมายมาตรานี้ทำให้การชำระค่าธรรมเนียมศาลด้วยการปิดแสดมปีฤชากร และการใช้ตราประจำวัน กับการเซ็นชื่อมาแสดมปีฤชากรหมดไปจากระบบงานศาลและมีใบเสร็จรับเงินเข้าสู่สำนวนแทน

*คัดย่อจากวารสารยุติธรรม ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2539

ตราประจำวัน

2. การบันทึกคำพยานด้วยเสียงแทนการจดด้วยลายมือ ระบบนี้ผู้พิพากษาจะฟังคำเบิกความของพยานตอบคำถาม ทยายความแล้วจึงสรุปใจความพูดอัดเสียงผ่านไมโครโฟนลงในเครื่องบันทึกเทปเมื่อพูดอัดเสียงได้ช่วงระยะเวลาหนึ่งก็จะ ถอดม้วนเทปจากเครื่องส่งไปให้เจ้าหน้าที่ถอดความจากเทปพิมพ์ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรนำกลับมาอ่านให้พยานและคู่ ความฟัง แล้วให้ทุกฝ่ายลงลายมือชื่อเป็นการรับรองความถูกต้องไว้ ระบบนี้ช่วยให้ผู้พิพากษาสะดวกและสบายมากกว่าการ จดบันทึกคำพยานด้วยลายมือ ทั้งช่วยแก้ปัญหาลายมือที่อ่านไม่ออกด้วย

ระบบบันทึกคำพยานด้วยเสียงแทนการจดด้วยลายมือมีวิธีการที่เปลี่ยนแปลงไปจากระบบการจดบันทึกคำพยาน ด้วยลายมือของผู้พิพากษาไม่มาก ขั้นตอนโดยรวมก็จะเหมือนกับระบบการจดบันทึกคำพยานด้วยลายมือของผู้พิพากษา เพียงแต่เปลี่ยนจากการจดบันทึกมาเป็นการใช้เสียงแทนเท่านั้น นอกจากนี้ระบบนี้จะใช้อุปกรณ์น้อยและประหยัด จึงนิยมใช้ กันแพร่หลายในศาลต่างๆ ทั่วประเทศในปัจจุบัน

3. การบันทึกคำพยานด้วยการบันทึกเสียงทุกคำพูด ระบบนี้ศาลจะบันทึกถ้อยคำทุกอย่างทั้งคำถามและคำตอบ ของพยาน โดยสื่อบันทึกเสียงอาจเป็นเทป แถบบันทึกเสียง ซีดี หรือฮาร์ดดิสก์และบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเทป โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือระบบเทคโนโลยีอื่น และเมื่อมีการบันทึกคำเบิกความพยานด้วยระบบนี้แล้ว ถือว่าพยานได้ เบิกความโดยชอบ ไม่จำเป็นต้องพิมพ์คำเบิกความเป็นลายลักษณ์อักษรนำมาอ่านให้พยานและคู่ความฟังแล้วลงลายมือชื่อ รับรองไว้อีก ระบบนี้ใช้อยู่ในศาลล้มละลายกลาง และทดลองใช้ในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง โดยมีข้อกำหนดและระเบียบของศาลรองรับแนวปฏิบัติ

4. การบันทึกคำพยานด้วยการบันทึกเสียงและบันทึกภาพและเสียง (วีดีโอเทป) เป็นระบบล่าสุดที่พัฒนาด้วยการนำ เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ ระบบนี้จะบันทึกกระบวนการสืบพยานทั้งหมดทุกอย่างตามที่มีการสืบพยานจริงและระยะเวลาจริง โดยใช้การบันทึกเทปเสียงควบคู่ไปกับการบันทึกเทปภาพและเสียง (วีดีโอเทป) ทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องผู้พิพากษาสรุปความ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่พยานเบิกความหรือผู้พิพากษาบันทึกคำพยานไม่ครบถ้วน และผลดีคือการสืบพยานสามารถดำเนินไป ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว แต่ข้อเสียคงมีอยู่ตรงที่กล่าวไปแล้วในเรื่องแบบการบันทึกคำพยานแบบที่สองคือ คำเบิกความที่ บันทึกไว้จะยืดยาวเกินไปและบางครั้งสิ่งที่บันทึกไว้ก็ไม่ใช่ประโยชน์แก่การพิจารณา โดยอุปสรรคสำคัญในการนำระบบนี้มาใช้ คือ อุปกรณ์มีราคาสูงมากและการใช้อุปกรณ์ต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะ

ปัจจุบันศาลที่นำระบบการบันทึกคำพยานนี้ไปใช้คือ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การบันทึกคำพยานของศาลฎีกา
แผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

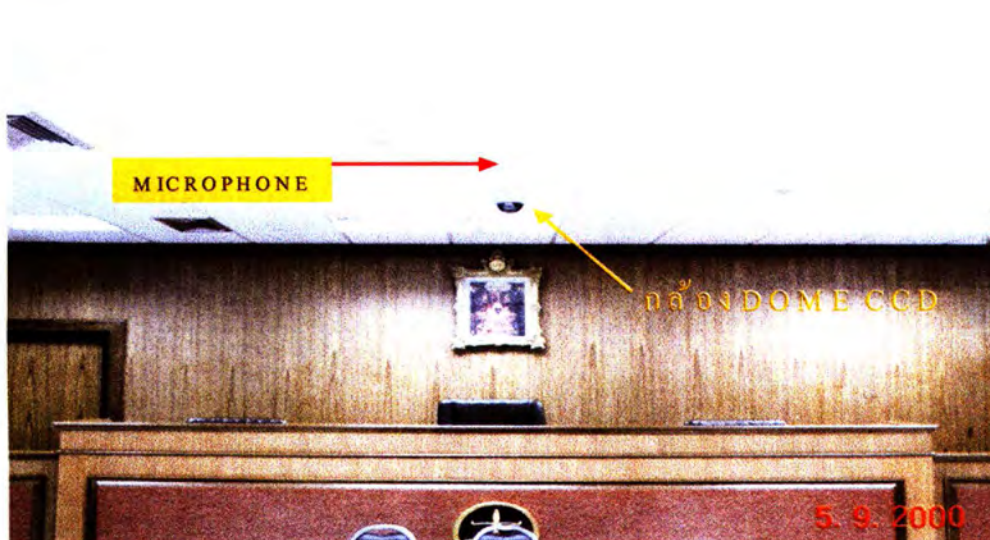
การบันทึกคำพยานของศาลล้มละลายกลาง

เป็นระบบการบันทึกคำพยานด้วยการบันทึกเสียงทุกคำพูด โดยผู้พิพากษาอาจจะจดบันทึกย่อส่วนตัวไว้เพื่อใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีประกอบด้วย ส่วนนายคู่ความก็จะต้องมีเสมียนทนายมาช่วยจด อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ศาลจะใช้ในการพิจารณาพิพากษาก็คือ เทปเสียงเท่านั้น

ระบบนี้จะไม่มีการถอดเทปออกเป็นลายลักษณ์อักษร คู่ความฝ่ายใดประสงค์จะใช้ประโยชน์จากข้อความในเทปดังกล่าวก็ต้องถอดเทปเองโดยมีเจ้าหน้าที่ของศาลควบคุม ดังนั้น การเข้าถึงข้อมูลจึงมีความสะดวกน้อยกว่าระบบเดิม โดยเฉพาะหากมีอุทธรณ์ฎีกา ผู้เกี่ยวข้องจะต้องเสียเวลาในการถอดเทปมาก

ระบบบันทึกคำพยานนี้อาจจะใช้ได้กับศาลล้มละลายกลางเพราะคดีล้มละลายมีประเด็นปัญหาไม่ยุ่งยาก แต่หากเป็นคดีอื่นที่มีข้อโต้แย้งมากอาจมีปัญหาต้องพิจารณาว่าจะนำไปใช้ได้หรือไม่

การบันทึกคำพยานของศาลล้มละลายกลาง

ห้องพิจารณาคดี

กล้องสำหรับถ่ายภาพเฉพาะพยานขณะเบิกความ

กล้อง DOME CCD

MICROPHONE

บันทึกภาพพยานขณะเบิกความ
ต่อศาลโดยวีดีโอวงจรปิด

กล้องถ่ายวีดีโอ
VIDEO CAMERA RECORDER

ห้องพิจารณาคดี

กล้องบันทึกวีดีโอวงจรปิด

ภาพจากกล้องถ่ายวีดีโอ
VIDEO CAMERA RECORDER

การบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัลของศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศกลาง

การบันทึกเสียงด้วยระบบดิจิทัลมีหลักการใกล้เคียงกับการบันทึกคำพยานด้วยเทปเสียงของศาลล้มละลายกลาง ต่างกันตรงที่การบันทึกเสียงนั้นจะได้จัดเก็บไว้ในรูปแบบของเทปเสียงแต่จะแปลงเสียงและจัดเก็บไว้ในรูปแบบของดิจิทัลแทน ในการดำเนินการดังกล่าวนี้จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดการ โดยเขียนโปรแกรมที่สามารถแปลงเสียงให้อยู่ในรูปของดิจิทัลและสามารถจัดเก็บไว้ในหน่วยบันทึกข้อมูล (hard disc) ของเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออาจจัดเก็บไว้ในแผ่นคอมแพ็ค ดีสก์ (compact disc) หรือที่เรียกกันว่าแผ่นซีดีได้ การบันทึกเสียงในรูปแบบดิจิทัลนี้มีส่วนที่ดีคือมีความคมชัดของเสียง นอกจากนี้การค้นหาตำแหน่งของถ้อยคำที่บันทึกไว้นั้นสามารถทำได้ง่ายกว่าโดยการจัดการของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างเช่น ต้องการจะฟังคำให้การของพยานในช่วงที่สำคัญ หากได้มีการบันทึกเวลาไว้โปรแกรมก็จะสามารถเปิดเสียงของพยานในช่วงนั้นได้ทันที ต่างกับเทปเสียงที่ต้องมีการเปิดเครื่องเล่นเทปไปข้างหน้าแบบเร็ว (fast forward) หรือ เล่นถอยหลัง (revise) และเปิดเสียงจนกว่าจะพบช่วงที่ต้องการจะฟัง และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการจัดเก็บเสียงในรูปของดิจิทัลนี้จะประหยัดเนื้อที่ในการจัดเก็บมากกว่า โดยเก็บในรูปแบบของแผ่นซีดีจากการเบิกความได้หลายชั่วโมง ในขณะที่เทปเสียงจัดเก็บได้ม้วนละ 1 ชั่วโมงเท่านั้น ดังนั้นการบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัลจึงเป็นพัฒนาการไปอีกขั้นหนึ่ง

อนึ่ง การบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัลนี้ ถือเป็นโครงการนำร่องที่นำมาทดลองใช้กับคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางโดยศาลได้ดำเนินการร่างระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการใช้ระบบการบันทึกคำพยานด้วยระบบนี้เพื่อนำมาใช้ในช่วงเริ่มต้น ส่วนการใช้วิธีการนี้แม้ข้อกำหนดของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจะมีได้กำหนดไว้ดังเช่นของศาลล้มละลายกลาง แต่การดำเนินการก็อาจทำได้โดยอาศัยข้อกำหนดของศาลทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยความตกลงกันระหว่างคู่ความในการดำเนินกระบวนการเพื่อความสะดวกและรวดเร็วได้ในชั้นนี้การบันทึกคำพยานของศาลด้วยวิธีนี้จะต้องอาศัยข้อกำหนดข้อนี้อยู่นกว่าจะมีการดำเนินการแก้ไขข้อกำหนดให้รองรับวิธีการนี้ต่อไป

ประโยชน์ของการบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัล คือ

- ผู้พิพากษามีสิทธิในการรับฟังคำให้การของพยาน และสามารถซักถามรายละเอียดและข้อสงสัยจากพยานได้โดยตรง ไม่ต้องกังวลกับการสรุปถ้อยคำใหม่อีกครั้ง
- ถ้อยคำของพยานจะเป็นข้อมูลโดยตรง มิใช่เกิดจากการสรุปหรือย่อจากผู้พิพากษา โดยเฉพาะคดีที่มีความสลับซับซ้อนหรือเป็นเรื่องเฉพาะทางที่มีศัพท์เทคนิคอยู่ด้วยแล้ว จะเห็นได้ว่าการบันทึกถ้อยคำในลักษณะนี้จะมีประโยชน์อย่างมาก
- ระยะเวลาในการสืบพยานจะสั้นลงประมาณครึ่งหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ การสืบพยานด้วยวิธีการทั่วไปเนื่องจากไม่ต้องเสียเวลาบันทึก พิมพ์ และอ่านคำให้การอีกครั้ง

การบันทึกคำพยานในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2534 ข้อ 19 วรรคหนึ่งและวรรคสอง กำหนดให้ การนั่งพิจารณาคดีของศาลใช้วิธีบันทึกคำพยานด้วยการบันทึกเสียง (เทป) และบันทึกภาพและเสียง (วีดีโอเทป) โดยใช้เครื่องบันทึกเสียง (เทป) พร้อมกัน 2 เครื่อง เป็นการป้องกันความผิดพลาด ส่วนเครื่องบันทึกภาพและเสียง (วีดีโอเทป) จะใช้ 5 เครื่อง บันทึกในมุมกล้องต่างๆ เช่น บันทึกภาพผู้พิพากษา 1 กล้อง และบันทึกภาพพยานกำลังเบิกความ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเครื่องบันทึกภาพและเสียงเป็นชุดตัดต่อภาพจากกล้องทั้งห้าอีก 1 ชุด โดยชุดตัดต่อจะบันทึกภาพและเสียงไปพร้อมกันกับกล้องอีกห้าตัว ซึ่งหากเป็นตอนที่ผู้พิพากษาพูดก็จะตัดต่อภาพจากกล้องที่ถ่ายผู้พิพากษาหากเป็นโจทก์ จำเลย หรือพยานพูดก็จะตัดภาพของผู้นั้นบันทึกในวีดีโอเทปของชุดตัดต่อ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าชุดตัดต่อเป็นการรวมภาพของกล้องทั้งห้ากล้องโดยมีเนื้อหาเช่นเดียวกัน และมีภาพของทุกฝ่ายขณะที่พูด และการตัดต่ออาจรวมสองกล้องมาไว้ในชุดตัดต่อพร้อมกันได้ เช่น ขณะที่ผู้พิพากษากำลังสนทนากับจำเลยในเรื่องการตรวจเอกสารและการนำพยานจำเลยมาไต่สวนในศาลว่าสมควรและจำเป็นแค่ไหนเพียงใด โดยกล้องที่ 1 จับภาพผู้พิพากษา ส่วนกล้องที่ 2 จับภาพจำเลย ก็สามารถนำภาพจากกล้องทั้งสองกล้องมาบันทึกในวีดีโอเทปของชุดตัดต่อได้ โดยแบ่งภาพไว้คนละมุม ม้วนวีดีโอเทปทั้งหมดนี้เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาซึ่งคดีถึงที่สุด ศาลฎีกาจะเก็บไว้เฉพาะวีดีโอเทปชุดตัดต่อ

การบันทึกคำพยานโดยใช้เครื่องบันทึกเสียง

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะไม่มีการถอดเทปเสียงพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีการบันทึกคำพยานเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วให้พยานลงลายมือชื่อแต่อย่างใด แต่จะถือเอาเทปและเสียงวีดีโอเทปเป็นหลักฐานว่าพยานได้เบิกความไว้อย่างไร

สำหรับการคัดคำเบิกความพยานและรายงานกระบวนการพิจารณา เมื่อคู่ความร้องขอและได้รับอนุญาตจากองค์คณะผู้พิพากษาแล้ว ในส่วนคำเบิกความพยาน คู่ความจะต้องนำม้วนวีดีโอเทปเปล่ามามอบให้เจ้าหน้าที่อัดสำเนาให้จากม้วนวีดีโอเทปของชุดตัดต่อโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม ส่วนรายงานกระบวนการพิจารณา เจ้าหน้าที่จะถ่ายสำเนาให้โดยคิดค่าถ่ายเอกสารหน้าละ 1 บาท ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ

“พระพุทธรูปยุติธรรมโลกนาถ” พระพุทธรูปบูชาประจำศาลฎีกา

ศุภมัสดุล่วง 100 ปี นับแต่วันสถาปนากระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2535 กระทรวงยุติธรรมได้จัดสร้างพระพุทธรูปบูชาประจำศาลฎีกา โดยขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญอักษรพระปรมาภิไธย ภปร. ประดิษฐานที่ฝ่าทิพย์พระพุทธรูป ซึ่งได้รับพระบรมราชานุญาตให้จำลองแบบมาจากพระพุทธรูปชินสีห์วัดบวรนิเวศวิหาร ซึ่งเป็นศิลปะสุโขทัยขนาดหน้าตักกว้าง 99.99 เซนติเมตร และขอพระราชทานนามพระพุทธรูปจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระมหากรุณาตามที่ขอ และพระราชทานนามพระพุทธรูปบูชาประจำศาลฎีกาว่า “พระพุทธรูปยุติธรรมโลกนาถ” อันแปลว่า พระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งของโลกอย่างยุติธรรม

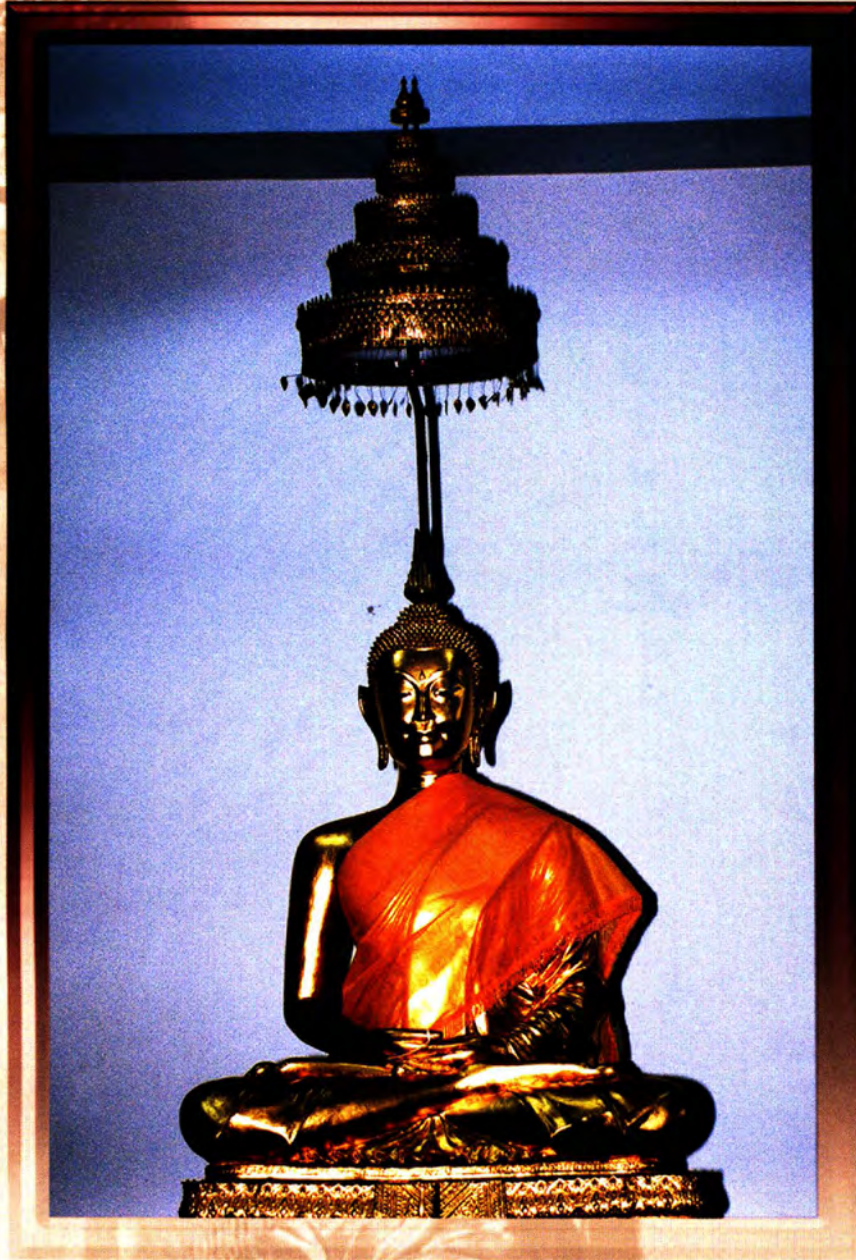
ต่อมาเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2542 เวลา 09.09 นาฬิกา ศาลฎีกาได้ประกอบพิธีบวงสรวงและอัญเชิญพระพุทธรูปยุติธรรมโลกนาถจากโรงหล่อมาประดิษฐาน ณ ศาลฎีกา หลังจากที่พระพุทธรูปยุติธรรมโลกนาถได้ประดิษฐาน ณ ศาลฎีกาแล้ว ศาลฎีกาได้มีคำสั่งศาลฎีกาที่ 34/2542 แต่งตั้งคณะทำงานจัดพิธีเบิกพระเนตร โดยมีท่านจร อำนวยวัฒนา รองประธานศาลฎีกาในขณะนั้น เป็นประธานคณะทำงาน ซึ่งคณะทำงานได้ดำเนินการเพื่อประกอบพิธีเบิกพระเนตร “พระพุทธรูปยุติธรรมโลกนาถ” โดยได้กราบทูลอาราธนาสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายกเสด็จเป็นองค์ประธานทรงประกอบพิธีเบิกพระเนตร ในวันพฤหัสบดีที่ 23 มีนาคม 2543 เวลา 11.43 นาฬิกา

พระชัยวัฒน์พุทธยุติธรรมโลกนาถ จัดสร้างขึ้นเป็นที่ระลึกเนื่องใน
วโรกาส อัญเชิญพระพุทธรูปยุติธรรมโลกนาถประดิษฐาน ณ ศาลฎีกา
เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2542

หลวงพ่อศรีอุดม
พระพุทธรูปบูชาประจำศาลอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ มีพระพุทธรูปหนึ่งองค์ เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ มี
ข้อสันนิษฐานที่เชื่อถือได้ว่าสร้างในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีมือข้าง
หลวงเป็นพระพุทธรูปมิ่งขวัญอยู่คู่ศาลอุทธรณ์มาตั้งแต่เดิมและเรียกกัน
จนติดปากว่า “หลวงพ่อศรีอุดม”

หลวงพ่อศรีอุดม ประดิษฐานอยู่ ณ ห้องโถงของศาลอุทธรณ์ ซึ่ง
สถานที่แห่งนี้ปัจจุบันใช้เป็นที่ปฏิบัติกรรมฐานและวิปัสสนาของข้าราชการ
ในศาลอุทธรณ์และศาลต่างๆ

ภาพถ่ายสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (อาคารใหม่)

โดยที่มนุษย์เป็นทรัพยากรสำคัญขององค์กร ความสำเร็จในการพัฒนาคน จึงเป็นชัยชนะและความอยู่รอดของแต่ละประเทศ ศาลยุติธรรมตระหนักถึงปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนมาโดยตลอด อันเป็นที่มาของการจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะขึ้นเพื่อรองรับภารกิจในการพัฒนาบุคลากรของศาลยุติธรรม ให้เท่าทันและสามารถรองรับปริมาณคดีตลอดจนความซับซ้อนยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ของคดีที่เข้าสู่ศาล รวมทั้งความรวดเร็วของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนความก้าวหน้าที่ไม่หยุดยั้งของโลก หน่วยงานในการพัฒนาคนของศาลยุติธรรมในรูปแบบ ของ “แผนกฝึกอบรม” จึงได้เกิดขึ้น และได้เติบโตมาตามลำดับจากอดีตในนามของ “กองฝึกอบรมและสัมมนา” จากนั้นได้ปรับเปลี่ยนสถานะมาเป็น “สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม” ที่พร้อมจะก้าวไปพร้อมกับการพัฒนาของศาลยุติธรรมอย่างเต็มศักยภาพ

ภาพถ่ายสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (อาคารเก่า)

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นมาของ “สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม” จึงใคร่ขอย้อนอดีตตั้งแต่เริ่มแรก

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ สมัยที่นายกิตติ สีนนท์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้มีการรวมงานของกองการคดีกับงานในส่วนที่เกี่ยวกับผู้พิพากษาไว้ด้วยกัน จัดตั้งเป็น “สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ” ซึ่งมีฐานะเป็นกรมสังกัดกระทรวงยุติธรรมตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้มีการแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยมี “กองฝึกอบรมและสัมมนา” เป็นกองหนึ่งในสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ สมัยที่นายสุธรรม ภัทราคม ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้เพิ่ม “สำนักงานคุมประพฤติกลาง” ไว้ในสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๒๑

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ สมัยที่นายสอาด ปิยวรรณ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๒๙ ยกฐานะของกองฝึกอบรมและสัมมนาให้สูงกว่ากอง โดยใช้ชื่อว่า “สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ”

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ สมัยที่พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้เพิ่ม “สำนักงานอนุญาโตตุลาการ” (ปัจจุบัน คือ “สำนักกระชั้นข้อพิพาท”) ไว้ในสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๓๓

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ สมัยที่นายประภาส อวยชัย ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้มีการแยกส่วนราชการของ “สำนักงานคุมประพฤติกลาง” ออกจากสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ และยกฐานะขึ้นเป็นกรมจึงได้มีการปรับปรุงส่วนราชการของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการอีกครั้งหนึ่งตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๓๕

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จากผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๕ ที่กำหนดให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระโดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้รับการอนุวัติตามโดยมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และจากผลของการแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานศาลยุติธรรมและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการโดยประกาศของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) “สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ” ได้รับการปรับโครงสร้างในฐานะของ “สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม” ตั้งแต่วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๓

ความจำเป็นของการเริ่มโครงการก่อสร้างอาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

นับตั้งแต่กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการปรับปรุงกองการคดีให้มีฐานะเป็นกองวิชาการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ก็ได้กำหนดให้มีแผนกฝึกอบรมรวมอยู่ด้วย ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการตามความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น จึงกำเนิดกองฝึกอบรมและสัมมนาขึ้น โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาข้าราชการลูกจ้างของกระทรวงยุติธรรมและประชาชนทั่วไป รวมทั้งสรรหาทุนจากต่างประเทศให้ข้าราชการได้ไปศึกษา ดูงาน และฝึกอบรม ณ ต่างประเทศ ตลอดจนจัดทำเอกสารทางวิชาการเพื่อเผยแพร่แก่ข้าราชการ ลูกจ้างของกระทรวงยุติธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากภาระหน้าที่ของกองฝึกอบรมและสัมมนาที่มีการขยายตัว ตลอดจนความจำเป็นในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการในการยกฐานะกองฝึกอบรมและสัมมนาขึ้นเป็นสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ ทั้งได้ย้ายที่ทำการจากอาคารกระทรวงยุติธรรม สนามหลวง มาอยู่ที่อาคารศาลแขวงพระนครเหนือ ถนนรัชดาภิเษก เพื่อการพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการที่เต็มรูปแบบ และเพิ่มศักยภาพในการให้บริการทางด้านกิจการหอพักแก่ผู้เข้ารับการศึกษาด้วย

ทั้งจากการเติบโตของปริมาณคดีอันส่งผลกับการเพิ่มจำนวนบุคลากรในระบบ ทำให้ห้องพักจำนวน ๕๐ ห้องของสถาบัน ฯ ไม่สามารถรองรับปริมาณงานฝึกอบรมที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในการจัดทำแผนอัตรากำลัง ๓ ปี รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๓๙) ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้มีวิทยาลัยข้าราชการตุลาการ วิทยาลัยข้าราชการตุลาการ และฝ่ายเทคโนโลยีฝึกอบรม ซึ่งสำนักงาน ก.พ. อนุมัติแล้วแต่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายด้วยข้อจำกัดหลาย ๆ ประการ อาทิ สถาบัน ฯ ไม่มีอาคารเป็นของตนเองต้องอาศัยอยู่ในอาคารศาลแขวงพระนครเหนือ ซึ่งที่ทำการบางส่วนได้ถูกเรียกคืนในเวลาต่อมา และจากภารกิจที่ต้องสนองตอบต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลาแต่สามารถดำเนินการได้เพียงบางส่วน นอกจากนี้ยังมีโครงการประจำ รวม ๓ หลักสูตรที่ใช้เวลาในการฝึกอบรมยาวนานถึงโครงการละ ๔ เดือน โดยอบรมทั้งภาคกลางวันและกลางคืน และพักแรมอยู่ที่สถาบัน ฯ ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม ได้แก่ การฝึกอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา การฝึกอบรมผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และการฝึกอบรมผู้บริหารงานตุลาการศาล ซึ่งทั้ง ๓ หลักสูตรดังกล่าวถือว่าความประพฤติและการปฏิบัติตนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละรายเป็นส่วนสำคัญในการชี้วัดว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่หรือไม่ด้วย

การดำเนินงานตามโครงการ

ในปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๖ สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการได้ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ในโครงการก่อสร้างอาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ วงเงินก่อสร้าง ๓๐๑,๙๖๐.๐๐๐ บาท คาดว่าจะใช้ที่ดินที่ราชพัสดุบริเวณถนนแจ้งวัฒนะ ซึ่งในครั้งนั้นนายสุวิทย์ คุณกิตติ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ให้ความสำคัญกับการขอตั้งงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง

ต่อมาเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จากการที่คณะกรรมการพิจารณาสถานที่ทำงานของหน่วยงานราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลักได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดหลักการและแนวทางการใช้ที่ราชพัสดุโดยเห็นสมควรให้หน่วยงานที่มีลักษณะงานหลักเป็นงานด้านฝึกอบรม ซึ่งมีอาคารฝึกอบรม และมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมเดินทางเข้ามารับการฝึกอบรมไปตั้งอยู่ที่อื่นที่เหมาะสมกว่า ซึ่งสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการได้พิจารณาเห็นว่าที่ดินบริเวณถนนรัชดาภิเษกข้างอาคารศาลแขวงพระนครเหนือ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้เข้ามาจากการรถไฟแห่งประเทศไทยมีความเหมาะสมที่จะก่อสร้างอาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ จึงได้ขออนุมัติหลักการในเรื่องนี้จากนายไสว พัฒโน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้น จากงบประมาณการออกแบบอาคารสถาบัน ฯ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท บริษัทคอนซัลแทนด์ ออฟเทคโนโลยี จำกัด ได้รับความว่าจ้างให้เป็นผู้ออกแบบอาคารสถาบัน ฯ ในวงเงิน ๖,๕๐๖,๖๗๐ บาท ซึ่งแบบดังกล่าวได้เสร็จสมบูรณ์ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นอาคารสูง ๑๙ ชั้น

ในปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ในสมัยที่ ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการได้ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นค่าก่อสร้างอาคารตามรูปแบบที่ได้ออกแบบไว้ในขณะนั้นเป็นเงิน ๔๐๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยเบิกจ่ายปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๙

จากนั้นได้เห็นชอบให้จ้างเอกชนควบคุมงานก่อสร้างอาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการในวงเงิน ๗,๕๕๘,๗๕๐ บาท โดยอนุมัติให้โอนเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๙ รายการก่อสร้างอาคารสถาบัน ฯ ที่ตั้งไว้ จำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นค่าควบคุมงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๙ จำนวน ๑,๒๕๙,๘๐๐ บาท พ.ศ. ๒๕๔๐ จำนวน ๒,๕๑๙,๕๕๐ บาท พ.ศ. ๒๕๔๑ จำนวน ๒,๕๑๙,๕๕๐ บาท และปีงบประมาณ ๒๕๔๒ จำนวน ๑,๒๕๙,๗๙๐ บาท และสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติก่อนนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายด้วยซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติตามเสนอ

ทั้งนี้การก่อสร้างได้ดำเนินการโดยบริษัทชลนธิ จำกัด ในที่ดินบริเวณถนนรัชดาภิเษก ข้างศาลแขวงพระนครเหนือ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้เข้ามาจากการรถไฟแห่งประเทศไทย ระยะเวลาการก่อสร้างเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๙ ถึงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๓ สำหรับบริษัทที่ปรึกษาคุมงานก่อสร้างคือบริษัทโปรเฟซันแนลโปรเจกต์แมนเนจเม้นท์ จำกัด และอาคารได้เสร็จสมบูรณ์จากการตกแต่งภายในของกรมโยธาธิการ

การฝึกอบรมผู้พิพากษา

ประเทศไทยเคยใช้วิธีการสรรหาผู้พิพากษาโดยการแต่งตั้งอยู่ระยะหนึ่ง ต่อมา ระยะเวลาหลังจึงใช้วิธีการสรรหาโดยการสอบแข่งขันแล้วเปลี่ยนมาเป็นการสรรหาโดยการสอบคัดเลือก ในช่วงเวลาที่ทำกรสรรหาโดยการแต่งตั้ง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจะเข้าปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีกรฝึกอบรมเลย ส่วนในช่วงที่มีการสรรหาโดยการสอบแข่งขันและสอบคัดเลือก ได้ทำกรฝึกอบรมบ้างแต่ก็ไม่มีพิธีกรและไม่ได้เข้มงวดกวดขันแต่ประการใด

ช่วงที่ทำกรสรรหาผู้พิพากษาโดยการแต่งตั้งนั้น ผู้เป็นเนติบัณฑิตจะได้รับเลือกเป็นผู้พิพากษา การแต่งตั้งผู้พิพากษานั้นเป็นการกระทำโดยแต่งตั้งโดยไม่มีกรอบรมแต่อย่างใด เป็นเช่นนี้ตลอดมาจนกระทั่งมีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๙๗

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พุทธศักราช ๒๔๘๕ กฎหมายฉบับนี้ได้กล่าวถึงกรอบรมผู้พิพากษาไว้อย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกในมาตรา ๒๗ ดังนี้

“มาตรา ๒๗ ก่อนบรรจุผู้สอบคัดเลือกเข้ารับราชการให้มีกรอบรมตามเวลาและวิธีการที่คณะกรรมการตุลาการจะได้อำหนด”

จากสาเหตุของกรบัญญัติเกี่ยวกับการอบรมไว้ในระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการเป็นครั้งแรกจึงได้มี “กำหนดกรอบรมเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการสามัญชั้นโท” ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๖ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมจาก “ระเบียบกรอบรมผู้ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการสามัญ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๘๓” หลังจากนั้นกำหนดกรอบรม ฯ ดังกล่าวได้ถูกแก้ไขอีกกรหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ จนกระทั่งได้มีระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกรอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา พ.ศ. ๒๔๙๘ พ.ศ. ๒๕๐๐ และระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกรอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา พ.ศ. ๒๕๒๑ ตามลำดับ ทั้งนี้ ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกรอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา พ.ศ. ๒๕๒๑ กำหนดให้มีการอบรม ๓ ประเภท คือ

๑. กรอบรมปฐมนิเทศ
๒. กรอบรมกรพิจารณาพิพากษาคดี
๓. กรอบรมภาควิทยากร

พิธีเปิดกรศึกษาอบรมปฐมนิเทศ หลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษา รุ่นที่ 45 (วิทยาลัยข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม)

ทั้งนี้ การอบรมตามระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้มีการอบรมการพิจารณาพิพากษาคดีและภาควิทยาการก่อนจะแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาก็ยังไม่อาจนับได้ว่าเป็นการ อบรมแบบ Pre-Service Training โดยผู้ช่วย ฯ แต่ละคนต้องศึกษาหาความชำนาญเอาเอง ทั้งนี้เนื่องจาก Tutor แต่ละท่านมีงานมากจนไม่มีเวลาพอที่จะฝึกสอนผู้ช่วย ฯ

จวบจนเมื่อมีการก่อตั้งสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการขึ้นการฝึกอบรมผู้พิพากษาได้มีการปรับปรุงวิธีการฝึกอบรมใหม่ โดยใช้วิธีการอบรมแบบ Pre-Service Training อย่างเต็มรูปแบบ กล่าวคือเมื่อมีการบรรจุผู้สอบคัดเลือกได้แล้ว ผู้ได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมที่สถาบัน ฯ (กินนอนประจำ) มีกำหนด ๔ เดือน รวมทั้งรับการอบรมภาควิทยาการจนจบสิ้นแล้วส่งไปรอการอบรมการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลต่าง ๆ อีกเป็นเวลา ๑ ปี จากนั้นผู้ช่วยผู้พิพากษาที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาของอยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามศาลต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ อีกเป็นเวลา ๑ ปี ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการชุดหนึ่ง หากเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและความประพฤติเหมาะสมจึงจะพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาในศาลต่างจังหวัด จากนั้นระเบียบการอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษาได้รับการปรับเปลี่ยนอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และครั้งล่าสุด คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (กบศ.) ได้ปรับปรุงระเบียบการอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษาอีกครั้งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยเน้นให้ผู้ช่วยผู้พิพากษาเข้ารับการอบรมการพิจารณาพิพากษาคดีอย่างเต็มที่มากยิ่งขึ้น

การประชุมเรื่อง “บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย กับความยุติธรรมของชาติ (TAMC)”
วิทยาลัยการยุติธรรม

นับเนื่องจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๕ ได้กำหนดให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระ กฎหมายที่เกี่ยวข้องและรองรับการมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระดังกล่าว อาทิ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ วรรคสอง ได้กำหนดให้ “การแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นให้เสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี” ดังนั้น จึงส่งผลให้สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมจำเป็นต้องเตรียมโครงการฝึกอบรมเพื่อรองรับการฝึกอบรมแก่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลก่อนการได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นด้วย

นอกจากนี้จากผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๖ ที่กำหนดให้การพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาคบองค์คณะโดยผู้พิพากษาซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีใด จะทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยคดีมิได้ นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตรา ๒๔๑ ของรัฐธรรมนูญ ฯ ก็ได้กำหนดให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญามีสิทธิ ได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมจึงได้เตรียมโครงการฝึกอบรมผู้พิพากษาองรับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวเพื่อประสิทธิภาพในการพิจารณาคดีโดยสมบูรณ์ด้วย

นอกจากโครงการฝึกอบรมดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว การเตรียมภา... ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
ในโครงการอื่น ๆ เพื่อรองรับการเติบโตในตำแหน่งของผู้พิพากษาในแต่ละชั้นศาล ทั้งเพื่อการรองรับการปรับเปลี่ยนของ
กฎหมายต่าง ๆ ที่ปรับตัวไปตามความเป็นไปของโลกาภิวัตน์ด้วย

นอกจากภารกิจของสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมในการฝึกอบรมข้าราชการตุลาการศาล
ยุติธรรมดังกล่าวมาข้างต้น การพัฒนาข้าราชการศาลยุติธรรมยังเป็นอีกภารกิจหนึ่งที่สถาบัน ฯ ได้เตรียมพร้อมในการจัด
โครงการฝึกอบรมเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างหลังจากการก่อตั้งสำนักงานศาลยุติธรรมที่ได้แยกศาลจากกระทรวง
ยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อให้ข้าราชการศาลยุติธรรมสามารถเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความพร้อมในการรองรับการบริหารงานศาล
ยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นการจัดหลักสูตรเพื่อรองรับการเติบโตในตำแหน่งของข้าราชการศาลยุติธรรม หรือเพื่อเสริมสร้างความรู้
เฉพาะด้านที่มีความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการศาลยุติธรรมด้วย

สำหรับภารกิจอีกด้านหนึ่งจะเป็นการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมบุคคลที่เป็นผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง
ซึ่งมีความสำคัญในการประสานการปฏิบัติงานระหว่างศาลยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม

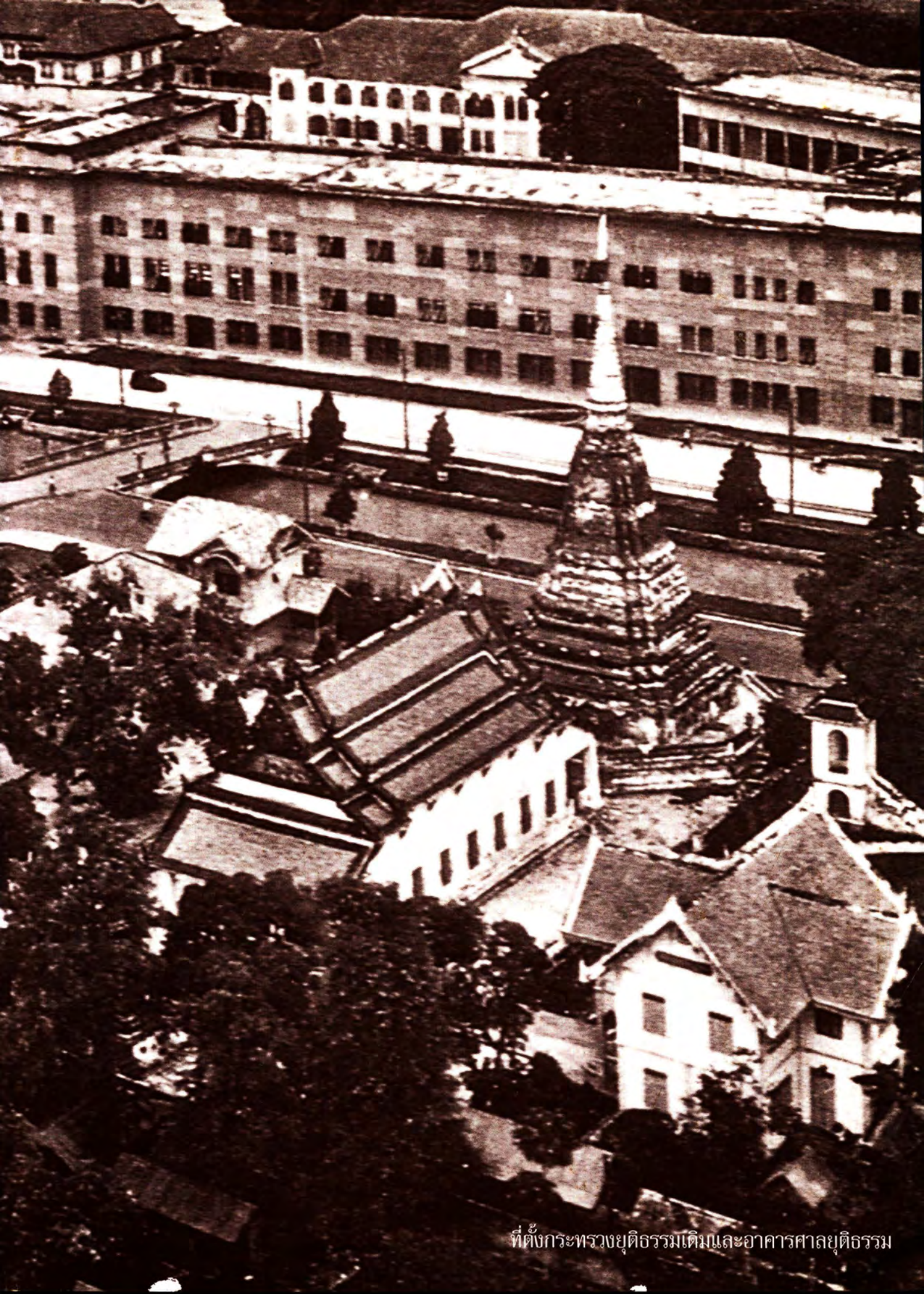

การฝึกอบรมล่ามอิสระภาษาอังกฤษ
(วิทยาลัยข้าราชการศาลยุติธรรม)

สรุป

สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมได้ปรับปรุงและปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานมาตามลำดับ
ในการก้าวให้ทันกับการพัฒนาบุคลากรของศาลยุติธรรม ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม
ดังกล่าวเพื่อรองรับการปฏิบัติงานของศาลยุติธรรมซึ่งต้องใช้ความรู้ความสามารถอันเป็นความชำนาญเฉพาะด้าน
ความสำเร็จในการพัฒนาคนของสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมจึงย่อมเป็นความสำเร็จ
ของศาลยุติธรรมด้วย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมได้เป็น
แหล่งประสิทธิ์ประสาทความรู้ต่าง ๆ อันมีความจำเป็นในการปฏิบัติงานให้แก่ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาล
ยุติธรรมที่สำคัญยิ่ง ณ โอกาสแห่งการเปิดทำการของอาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาล
ยุติธรรมแห่งใหม่ อันเป็นอาคารสูง ๑๙ ชั้น เพื่อรองรับการพัฒนาบุคลากรของศาลยุติธรรมอย่างเต็ม
ศักยภาพในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๕ อันถือเป็นวันสถาปนาศาลยุติธรรมครบ ๑๒๐ ปีด้วยนี้ นับเป็นนิมิต
หมายอันดียิ่งที่ศาลยุติธรรมจะสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
เพื่อการเป็นหลักค้ำจุนประเทศ และการเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชนได้อย่างเต็มภาคภูมิ

ที่ตั้งกระทรวงยุติธรรมเดิมและอาคารศาลยุติธรรม

